

Φροντιστήρια

ΠΗΓΑΣΟΣ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΕΠΑ.Λ - ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ*

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

*Για την εισαγωγή σας στα Α.Ε.Ι.

ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΕΠΑ.Λ. - ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

- * Η προετοιμασία για τις εισαγωγικές εξετάσεις σε ΑΕΙ - ΤΕΙ αρχίζει αμέσως μετά την ολοκλήρωση της Α' Λυκείου
- * Τα φροντιστήριά μας ακολουθούν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα Σπουδών διετούς διάρκειας, το οποίο αποτελείται από θερινά και χειμερινά μαθήματα
- * **Θερινά τμήματα:** Αρχίζουν μαθήματα αμέσως μετά το τέλος των εξετάσεων του Ιουνίου και διαρκούν πέντε εβδομάδες
- * **Χειμερινά τμήματα:** Αρχίζουν να λειτουργούν από την πρώτη Δευτέρα του Σεπτεμβρίου

ΤΜΗΜΑΤΑ Β' & Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Τα τμήματα είναι χωρισμένα ανά Κατεύθυνση και απαρτίζονται από μαθητές ιδίου επιπέδου

ΤΜΗΜΑΤΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ & Α', Β', Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τα τμήματα είναι χωρισμένα ανά Κατεύθυνση και απαρτίζονται από μαθητές ιδίου επιπέδου

ΕΙΔΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΠΑ.Λ.

Διδάσκονται τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα

ΣΧΕΔΙΟ ΓΡΑΜΜΙΚΟ - ΕΛΕΥΘΕΡΟ

Για υποψηφίους Αρχιτεκτονικής, Καλών Τεχνών, Καλλιτεχνικών Σπουδών

ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Πιστοποιημένο εξεταστικό κέντρο ECDL

“ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΣΤΙ ΜΟΝΟΝ
ΤΩΝ ΕΝ ΗΜΙΝ
ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΚΑΙ ΘΕΙΟΝ”
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ

Αφιερώνεται

*Σ' αυτούς που μοχθούν για τη μόρφωση της νεολαίας μας,
στους μαθητές των Σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
που τώρα αρχίζουν το ταξίδι τους στη γνώση και την επιτυχία ή το
έχουν ήδη αρχίσει και προσπαθούν...
Και ονειρεύονται...*

Φροντιστήρια
ΠΗΓΑΣΟΣ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ - ΕΠΑ.Λ - ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΜΑΡΟΥΣΙ: Θέμιδος 1, Πλατεία Ηλεκτρικού Σταθμού, Τηλ.: 210 80.22.751 - 210 80.53.315

site: www.kep.gr • e-mail: pigasosl@otenet.gr

Πρόλογος

Σ' αυτό το τεύχος υπάρχουν συγκεντρωμένες χρήσιμες γνώσεις πάνω στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, απαραίτητα “εργαλεία” για κάθε φιλόδοξο μαθητή της Θεωρητικής κατεύθυνσης και οποιοδήποτε ασχολούμενο με τις κλασσικές γλώσσες.

Πιστεύουμε ότι στο βιβλίο αυτό η εποπτική και διαισθητική προσέγγιση των θεμάτων συμβαδίζει με την ακρίβεια και την αυστηρότητα, που δεν είναι αυτοσκοπός αλλά απαραίτητη προϋπόθεση για να σκεφτόμαστε και ν' απαντούμε στα προβλήματα των δύο αυτών γλωσσικών φιλολογικών μαθημάτων.

Ευχόμαστε από καρδιάς στο μεγάλο ταξίδι της γνώσης

ΠΑΝΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΝΑ ΑΝΕΒΑΙΝΕΤΕ
ΠΑΝΤΑ ΜΑΚΡΥΤΕΡΑ ΝΑ ΣΤΟΧΕΥΕΤΕ

Και ακόμη,

*σας ευχόμαστε καλή επιτυχία,
στα μαθήματα και τη Ζωή...*

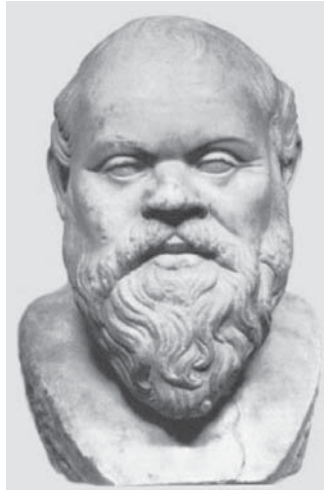
Ο διευθυντής του Φροντιστηρίου

Κώστας Λαμπρόπουλος
Φυσικός

Περιεχόμενα

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ από τον ΠΗΓΑΣΟ	5
Δομή πρότασης	6
Κατηγορούμενο	7
Ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί	7
Ετερόπτωτοι προσδιορισμοί	7
Σύγκριση-Παραθετικά	8
Αντικείμενο	8
Παθητική σύνταξη	9
Χρήση και σημασία των εγκλίσεων	10
Χρήσεις του απαρεμφάτου	11
Είδη του «ΑΝ»	12
Μετοχή	13
Δευτερεύουσες προτάσεις	14
Εμπρόθετοι προσδιορισμοί	16
Καταχρηστικές προθέσεις	20
Απρόσωπη σύνταξη	20
Επιρρηματικοί προσδιορισμοί	20
Χρήσεις των συνδέσμων	21
Πλάγιος λόγος	22
Παραγωγικές καταλήξεις	23

Η συγγραφή του παρόντος βιβλίου έγινε από τον υπεύθυνο της θεωρητικής κατεύθυνσης του φροντιστηρίου μας Νικόλαο Γκούμα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ (470 - 399π.Χ.)

«Τὰς δὲ ψυχὰς μαθήμασι δεῖ κοσμεῖν»

Ένας από τους σοφότερους ανθρώπους. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 470 π.Χ από τον γλύπτη Σωφρονίσκο και τη μαία Φαιναρέτη. Δοκίμασε αρχικά ν' ακολουθήσει το επάγγελμα του πατέρα του. Οι Τρεις Χάριτες, άγαλμα που σωζόταν επί Πausανία, ήταν έργο του Σωκράτη. Γρήγορα όμως αφοσιώθηκε στη φιλοσοφία για όλη του τη ζωή. Η διαλεκτική ικανότητά του, η λεπτότητά του και η πνευματική πρωτοτυπία του μαζί με τον τέλεια ηθικό χαρακτήρα του προσέλκυσαν τους νέους αριστοκράτες με τους οποίους συνδεόταν. Ο Σωκράτης δεν έπαιρνε αμοιβή για τη διδασκαλία του. Στη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου αγωνίστηκε με μέγιστη ανδρεία εκπληρώνοντας το καθήκον του προς την πατρίδα. Επειδή ο Σωκράτης καταπολεμούσε τις ολέθριες θεωρίες των διαφόρων σοφιστών και κατέκρινε το καθεστώς, ονομάζοντας βλακώδη την εκλογή των αρχόντων με κυάμους, δημιούργησε πολλούς εχθρούς. Κατηγορήθηκε για ασέβεια από τους Άνυτο, Μέλιτο και Λύκωνα. Ο Σωκράτης θα μπορούσε να αποφύγει την καταδίκη αν δεχόταν ν' απολογηθεί ή αν εκλιπαρούσε τους δικαστές, όπως συνηθιζόταν τότε. Αντιθέτως, ο Σωκράτης, αγέρωχος και με θάρρος και με υπερήφανη στάση, υπεραμύνθηκε του έργου του. Αυτό ερέθισε τους δικαστές και ογδόντα απ' αυτούς, που αρχικά είχαν δώσει αθωωτική ψήφο, μετά ψήφισαν κι αυτοί υπέρ της θανατικής ποινής. Η εκτέλεση της ποινής καθυστέρησε, εξαιτίας της «θεωρίας» στη Δήλο, και ο Σωκράτης έμεινε τριάντα μέρες στη φυλακή. Αρνήθηκε να αποδράσει, ενώ μπορούσε με τη βοήθεια των φίλων του, θεωρώντας την απόδραση άτιμη πράξη. Έτσι, ήπια το κώνειο με ηρεμία και θεία έξαρση, φιλοσοφώντας ηρεμότατα μέχρι την τελευταία στιγμή. Ο διασημότερος μαθητής του, ο Πλάτων, έλεγε για τον Σωκράτη ότι ήταν «ο άριστος, ο φρονιμότετος και δικαιοτάτος των Ελλήνων». Ο Σωκράτης δεν έγραψε τίποτε. Όσα γνωρίζουμε γι' αυτόν προέρχονται από τα συγγράμματα του Ξενοφώντα, του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη».

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

από τον

ΠΗΓΑΣΟ

Στύλοι Νέμειου Διός

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΟΜΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Πρωτογενής μορφή: Υποκ. + Ρήμα

Δευτερογενείς μορφές:

1.	Υποκείμενο	+	Ρήμα συνδετικό	+	Κατηγ. (επίθετο)	
	Υποκείμενο	+	Ρήμα συνδετικό	+	Κατηγ. (ουσιαστικό)	→ ομοιόπλωτο γενική κατηγορηματική
3.	Υποκείμενο	+	Ρήμα μεταβατικό	+	Αντικείμενο	
4.	Υποκείμενο	+	Ρήμα μεταβατικό	+	Αντικ. άμεσο + Αντικ. έμμεσο	
5.	Υποκείμενο	+	Ρήμα παθητικό	+	Ποιητικό αίτιο	→ άρθρο απαρέμφατο
6.	Υποκείμενο	+	Ρήμα αμετάβατο	+	Προσδιορισμός	ονοματ. πρόταση
7.	Δοτική προσωπική	+	Ρήμα απρόσωπο	+	Υποκείμενο	→ ομόρριξη έννοια
8.	Δοτική προσωπική	+	Ρήμα απρόσωπο	+	Υποκ. ομόρριξη έννοια	+ Αντικείμενο

— Κάθε όρος μπορεί να έχει έναν ή περισσότερους προσδιορισμούς (ονοματικούς – επιρρηματικούς)

— Το απαρέμφατο και οι μετοχές υπακούουν στα ίδια σχήματα

Πάρε Πήγαφο...
Πάρε ψηλά... Πάρε δυνατά...
Πάρε Πανεπιστήμιο...!

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

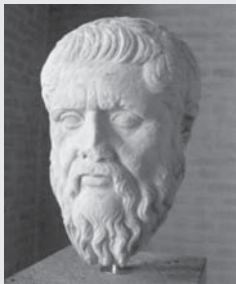
ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ	
Είναι προσδιορισμός στο υποκείμενο, αντικείμενο του ρήματος ή και, σπανιότερα, σε άλλο όρο της πρότασης.	
1. ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ	Τέτοιο κατηγορούμενο είναι το επίθετο ή λέξη επιθετικά λαμβανόμενη ή αναφορική πρόταση ή εμπρόθετο (είς, ἀμφί, κατά, περί, ὑπέρ + αιτιατική: ποσό κατά προσέγγιση). Συνδεδεικμένα ρήματα: Όσα έχουν την έννοια του «γίνεσθαι», «καλείσθαι», «ονομάζεσθαι», «ἐκλέγεσθαι», «διορίζεσθαι», «νομίζεσθαι» και τα: εἰμί, ὑπάρχω, τυγχάνω, διατελῶ, ἔφυν, πέφυκα.
2. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ	Δηλώνει το αποτέλεσμα μιας ενέργειας που βρίσκεται σε εξέλιξη (=ώστε γενέσθαι). Συνδεδεικμένα ρήματα: Αἶρομαι, αὐξάνομαι, τρέφομαι, παιδεύομαι, διδάσκομαι, ῥέω, διδάσχομαι και γενικά κάθε ρήμα που δηλώνει ενέργεια σε εξέλιξη.
3. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	Είναι ουσιαστικό που συμφωνεί με το υποκείμενο στην πτώση, τυχαία δε στο γένος και τον αριθμό ή βρίσκεται σε πτώση γενική (γενική κατηγορηματική), οπότε είναι: κτητική, διαιρετική, ιδιότητας, ὕλης, αξίας.
4. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟ	Γραμματικά προσδιορίζει το υποκείμενο, εννοιολογικά όμως αναφέρεται στο ρήμα και δηλώνει: τόπο, τρόπο, χρόνο, τάξη, σκοπό. Συνδεδεικμένα ρήματα: Κάθε ρήμα σχεδόν της αρχαίας ελληνικής και κυρίως τα κινήσεως σημαντικά.
ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	
1. ΠΑΡΑΘΕΣΗ	Είναι ουσιαστικό που προσδιορίζει άλλο ουσιαστικό ή προσωπική αντωνυμία και δίνει σ' αυτό γνωστό γνώρισμα ή απλώς το χαρακτηρίζει. Ισοδυναμεί με αναφορική πρόταση. Παράθεση σε γενική: α) αὐτῶν στις κτητικές αντωνυμίες: ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος, β) ἐπίθετο που ισοδυναμεί με γενική: Ἀθηναῖος = ἐξ Ἀθηνῶν, παππῶς = τοῦ πάππου, τὰ ἐμά = τὰ ἐμοῦ, γ) Ἡ ονομασία των γεωγραφικῶν ὁρῶν: ἡ πόλις τοῦ Ἰλίου, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λευκίμης κλπ.
2. ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Είναι ουσιαστικό ή κάθε μέρος του λόγου ή και πρόταση ολόκληρη (ονομαστική, επιρρηματική), που προσδιορίζει ουσιαστικό ή αντωνυμία (κατά κύριο λόγο τη δεικτική) ή και άλλο μέρος του λόγου και διασαφηνίζει το περιεχόμενό του που είναι γενικό και αόριστο.
3. ΠΡΟΕΞΑΓΓΕΛΤΙΚΗ ΠΑΡΑΘΕΣΗ	Είναι παράθεση όχι σε μια λέξη, αλλά σε ολόκληρη έκφραση, της οποίας και προηγείται. Είναι μία λέξη ουδετέρου γένους με άρθρο ή χωρίς άρθρο (ἀμφοτέρων, ἀμφοτέρα, τὸ δεινότατον, τὸ μέγιστον, τὸ λεγόμενον κλπ.) ή φράση (τὸ τῆς παροιμίας, τὸ τοῦ Ὁμήρου, δοῖν θάτερον, αὐτὸ τοῦτο κλπ.) ή αναφορική πρόταση της μορφής: ὃ δὲ πάντων δεινότατον (ενν. ἐστί).
4. ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	Είναι κάθε επίθετο που δίνει στο ουσιαστικό μια μόνιμη και σταθερή ιδιότητα και αποτελεί μ' αυτό μια έννοια. Παρατήρηση: Εμπρόθετο, επίρρημα ή γενική μεταξύ άρθρου και ουσιαστικού είναι επιθετικός προσδιορισμός. Τα ουσιαστικά ἄνθρω, γυνή και ἄνθρωπος προσδιορίζονται επιθετικά από άλλα ουσιαστικά που δηλώνουν ιδιότητα, ηλικία, επάγγελμα, εθνικότητα, αξίωμα.
5. ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	Είναι το ἄναρθρο επίθετο που δίνει στο ουσιαστικό παροδική ιδιότητα και δεν αποτελεί μ' αυτό μια έννοια. (Τα επίθετα: πᾶς, ἅπας ὅλος, ἄκρος, μέσος, ἔσχατος, αὐτός, μόνος - ἕρμης, ἕκαστος, χωρίς ἄρθρο, είναι κατηγορηματικοί προσδιορισμοί.)
ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ	
Τα ουσιαστικά και τα επίθετα παίρνουν προσδιορισμούς σε:	
α. Γενική:	Διαιρετική, Κτητική, Ιδιότητας, Ὑλης, Αξίας ή Τιμήματος, Περιεχομένου, Αιτίας, Υποκειμενική, Αντικειμενική, Συγκριτική, (Δημιουργού).
β. Δοτική:	Αντικειμενική, του Κατά τι ή της Αναφοράς, Προσωπική ενεργούντος προσώπου (με τα σε -τός και -τέος επίθετα).
γ. Αιτιατική:	Του Κατά τι ή της Αναφοράς.

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ - ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ	
Η σύγκριση μεταξύ δύο όρων γίνεται: α. με επίθετο ή επίρρημα συγκριτικού βαθμού (πολύ σπάνια υπερθετικού), β. με λέξη που περιέχει έννοια συγκριτικού (άλλος, έτερος, διάφορος, έναντίος, ίδιος, άλλοις, διαφόρως, άλλως, διαφερόντως, διπλάσιος, τριπλάσιος κλπ.), γ. με ρήμα που σημαίνει διαφορά, σύγκριση, υπεροχή.	
α' όρος σύγκρισης	
Ο α' όρος σύγκρισης είναι όρος της πρότασης και η μορφή του κάθε φορά κανονίζεται απ' τις απαιτήσεις της σύνταξης.	
Τρόποι εκφοράς β' όρου σύγκρισης	
α. Γενική συγκριτική, β. η και ομοιόπτωτα ή ομοιότροπα προς τον α' όρο, γ. αντί, πρὸ + γεν., δ. παρὰ + αιτ. (σπάνια περίπτωση), ε. συγκριτικό + η + συγκριτικό (διπλή σύγκριση· συγκρίνονται ιδιότητες του ίδιου όρου, α' και β' όρος σύγκρισης είναι συγκριτικά), στ. η κατὰ + αιτ., η ὥστε, η ὥς, η + απαρ. (σύγκριση δυσαναλογίας, οι δύο όροι δεν είναι ομοειδείς).	
ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ	
Ο βαθμός αυτός δηλώνει ιδιότητα προσώπου ή πράγματος στον υπέρτατο βαθμό (με άρθρο) ή στον απόλυτο βαθμό (χωρίς άρθρο). Συντάσσεται: 1. με γενική διαιρετική αν ο α' όρος περιέχεται στη γενική, 2. με γενική συγκριτική αν ο α' όρος δεν περιέχεται στη γενική ή αν η γενική είναι ταυτόσημη με τον α' όρο (η γενική είναι αυτοπαθής αντωνυμία).	
Παρατήρηση Ο συγκριτικός βαθμός επιτείνεται ή περιορίζεται με τα: μᾶλλον, πολύ, ἔτι, πολλῶ, ὀλίγον, ὀλίγω, τί κλπ. Ο υπερθετικός βαθμός επιτείνεται με τα: οἶος, ὥς οἶόν τε, ὥς, ὅτι, ἦ, δῆ, μάλιστα, πολύ, πολλῶ, μακρῶ, ἐν τοῖς (= πάρα πολύ) ή με τη γενική του επιθέτου στο θετικό.	
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Είναι ο όρος της πρότασης που συμπληρώνει άμεσα ή έμμεσα την έννοια του ρήματος και μπαίνει σε μια απ' τις πλάγιες πτώσεις.	
Ρήματα μονόπτωτα	Παίρνουν ένα αντικείμενο σε γενική ή δοτική ή αιτιατική.
Ρήματα δίπτωτα	Παίρνουν δύο αντικείμενα: δύο αιτιατικές, αιτιατική και γενική, αιτιατική και δοτική, γενική και δοτική.
Άμεσο αντικείμενο	Στα μονόπτωτα ρήματα είναι το μοναδικό τους αντικείμενο. Στα δίπτωτα είναι: α. Απ' τις δυο αιτιατικές αυτή που δηλώνει πρόσωπο. β. Απ' την αιτιατική και δοτική ή γενική ή αιτιατική. γ. Απ' τη γενική και δοτική ή γενική.
Έμμεσο αντικείμενο	Είναι στα δίπτωτα ρήματα η αιτιατική πράγματος (αν το ρήμα συντάσσεται με δυο αιτιατικές) και η δοτική γενικά. Από την αιτιατική και γενική ή γενική.
Σύστοιχο αντικείμενο (Εσωτερικό)	Είναι αντικείμενο σε αιτιατική, που παίρνει σχεδόν κάθε ρήμα της αρχαίας Ελληνικής, πέρα απ' την κανονική του σύνταξη. Το σύστοιχο αντικείμενο δηλώνει αποτέλεσμα κάποιας ενέργειας (αντικείμενο αποτελέσματος) ή δηλώνει το περιεχόμενο κάποιας ενέργειας (σύστοιχο αντικείμενο). Το σύστοιχο αντικείμενο είναι: α) της ίδιας ή συνώνυμης ρίζας με το ρήμα. β) Ο επιθετικός του προσδιορισμός μετά την παράλειψή του, που τρέπεται συνήθως σε πληθυντικό αριθμό ουδετέρου γένους και σπανιότερα ενικό.
Εξωτερικό αντικείμενο	Είναι το αντικείμενο (άμεσο η έμμεσο) που υπάρχει πριν εκδηλωθεί η ενέργεια του υποκειμένου, την οποία και δέχεται.
Παρατήρηση	Κανονικά για αντικείμενο χρησιμοποιείται το ουσιαστικό, αλλά και κάθε μέρος του λόγου με έννοια ουσιαστικού (επίθετο, αντωνυμία, αριθμητικά, έναρθρη μετοχή, έναρθρο ή άναρθρο απαρέμφατο, επίρρημα ή εμπρόθετο με άρθρο) ή ολόκληρη πρόταση ονοματική (ειδική, πλάγια ερώτηση, αναφορική, ενδοιαστική), ή εμπρόθετο με τις προθέσεις: ἄμφι - περί - εἰς - κατὰ - ὑπὲρ + αιτιατική (ποσὸ κατὰ προσέγγιση).

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ					
Τα παθητικά ρήματα σημαίνουν ότι το υποκείμενό τους δέχεται κάποια ενέργεια (πάσχει) που προέρχεται από άλλο (ποιητικό αίτιο).					
Ποιητικό αίτιο Είναι πρόσωπο ή έννοια προσωποποιημένη		1. Υπό, Από, Εκ, Παρά, Πρὸς + Γενική (εμπρόθετος ποιητικού αιτίου)			
		2. Δοτική προσωπική ενεργούντος προσώπου. Χρησιμοποιείται με τους συντελικούς χρόνους, τα σε –τὸς και –τέος ρημ. επίθετα και πιο σπάνια με αόριστο ή άλλο χρόνο.			
Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική					
Ρήματα μονόπτωτα	Ενεργητική ↓ Παθητική	Ρήμα μεταβατικό ↓ Ρήμα παθητικό	Υποκείμενο ↓ Ποιητικό αίτιο	Αντικείμενο ↓ Υποκείμενο	
	Ενεργητική ↓ Παθητική	Ρήμα μεταβατικό ↓ Ρήμα παθητικό	Υποκείμενο ↓ Ποιητικό αίτιο	Άμεσο Αντικείμενο ↓ Υποκείμενο	Έμμεσο Αντικείμενο ↓ παραμένει αντικ.

ΠΛΑΤΩΝ (428 ή 427 - 348 ή 347 π.Χ.)

«Κάλλιστόν ἐστι κτῆμα παιδεία βροτοῖς»

Κορυφαίος Έλληνας φιλόσοφος, γόνος αριστοκρατικής οικογένειας της Αθήνας και ένας από τους πλέον ενθουσιώδεις μαθητές του Σωκράτη για εννέα χρόνια. Ο Σωκράτης εξέállου ως πρωταγωνιστής διαλόγων είναι το κεντρικό πρόσωπο των άσπογων από άποψη καλλιτεχνική έργων του.

Πρώτα έγραψε τα έργα *Απολογία*, *Κρίτων*, *Ευθύφρων*, *Λάχης*, *Λύσις*, *Χαρμίδης*, *Πρωταγόρας*, που αποπνέουν τη σωκρατική μέθοδο ανάλυσης εννοιών με δεσπόζουσα την ηθική.

Μετά το 380 π.Χ έγραψε τα έργα *Γοργίας*, *Μένων*, *Ευθύδημος*, *Κρατύλος*, *Ιππίας* ελάσσων κ.ά. Εδώ υπάρχουν σπέρματα της διδασκαλίας των ιδεών και κριτική στη σχετικοκρατία των σοφιστών. Η ώριμη περίοδος, της επόμενης δεκαετίας, εκπροσωπείται από τα έργα *Πολιτεία*, *Συμπόσιο*, *Φαίδων*, *Φαίδρος*, *Θεαίτητος*, *Παρμενίδης*, *Σοφιστής*, *Πολιτικός*, *Φίληβος*, *Τίμαιος* και *Κριτίας*, όπου ο Πλάτων εκθέτει τη θεωρία του για τη γνώση και τη διαλεκτική των κατηγοριών και του κόσμου.

Η διαλεκτική σαν μέθοδος χωρισμού του ενιαίου σε πολλά είναι η βασική επιστήμη στην οποία στήριξε ο Πλάτων το φιλοσοφικό του σύστημα, που πολιτικά έπαιρνε τη μορφή «οι φιλόσοφοι να κυβερνούν, οι φρουροί να υπερασπίζονται το κράτος και οι εργαζόμενοι να το εφοδιάζουν».

Οντολογικά η φιλοσοφία του στηριζόταν σε τρεις ουσίες. Στο αδιαίρετο και ακίνητο «έν», στον αμιγή και εννοητικό «νου» ως απόρροια του «ένός» και στην αθάνατη «ψυχή».

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΓΚΛΙΣΕΩΝ					
		ΜΟΡΦΗ	ΔΗΛΩΝΕΙ	ΠΡΟΤΑΣΗ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΑΠΛΗ	Οριστική όλων των χρόνων χωρίς <i>άν</i>	Πραγματικό	Κρίσεως	όπως η οριστική στον κάθε χρόνο
	ΔΥΝΗΤΙΚΗ	Οριστική ιστορικού χρόνου + <i>άν</i>	Το δυνατό του παρελθόντος (μή πραγματικό)	Κρίσεως	οριστ. παρατ. + <i>άν</i> = θα + ορ. παρατ., οριστ. αορίστ. + <i>άν</i> = θα μπορούσα να + οικείο ρήμα, οριστ. υπερσυντ. + <i>άν</i> = θα είχα + οικείο ρήμα
	ΕΥΧΕΤΙΚΗ	<i>Εἴθε</i> ή <i>εἰ γάρ</i> + οριστ. παρατ. ή αορίστου <i>ᾧφελον</i> ή <i>ὡς ᾧφελον</i> + απαρ. ενεστ. ή αορίστου	Ευχή ανεκπλήρωτη ή αντίθετη του πραγματικού	Επιθυμίας	Εἴθε να + οριστ. παρατ. ή υπερσυντελικού
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΛΗ	Υποτακτική όλων των χρόνων + <i>άν</i>	Προσοδοκώμενο ή επαναλαμβανόμενο στο παρόν και μέλλον	Επιθυμίας	όπως η υποτακτική στον κάθε χρόνο
	ΒΟΥΛΗΤΙΚΗ	Υποτακτική όλων των χρόνων χωρίς <i>άν</i> [πολλές φορές συνοδεύεται επί προτροπής με τα: <i>ἄγε</i> (δή), <i>ἴθι</i> (δή), <i>φέρε</i> (δή), <i>δεῦρο</i> , <i>σκόπει</i> = εμπρός (λοιπόν)]	Επιθυμία, προτροπή, απαγόρευση	Επιθυμίας	β' ή γ' πρόσ. = να + υποτακτική α' πρόσωπο = ας + υποτακτική
	ΑΠΟΡΗΜΑΤΙΚΗ	Υποτακτική όλων των χρόνων χωρίς <i>άν</i> (μπορεί να συνοδεύεται από το: <i>βούλει</i> ή <i>βούλεσθε</i>)	Απορία	Ερωτηματικές (ευθείες-πλάγιες)	να + υποτακτική (<i>βούλει</i> + υποτ. = θέλεις να...)
ΕΥΚΤΙΚΗ	ΕΥΧΕΤΙΚΗ	Ευκτική όλων των χρόνων (χωρίς <i>άν</i>)	Πραγματική ευχή	Επιθυμίας	εἴθε (μακάρι) να + υποτακτική
	ΔΥΝΗΤΙΚΗ	Ευκτική όλων των χρόνων + <i>άν</i> (πλην μέλλοντος)	Δυνατό του παρόντος και μέλλοντος	Κρίσεως	Ευκτ. ενεστ. + <i>άν</i> = θα + παρατατικός Ευκτ. αορίστ. + <i>άν</i> = μπορώ να + οικείο ρήμα ή θα + παρατατικός Ευκτ. παρακ. + <i>άν</i> = θα είχα + οικείο ρήμα
	ΠΛΑΓΙΟΥ ΛΟΓΟΥ (ρήμα εξάρτησης: χρ. ιστορικού)	Ευκτική όλων των χρόνων, χωρίς <i>άν</i> (υποκαθιστά απλή οριστ., απλή ή απορ. υποτ.)	Υποκειμενική και αμφίβολη κρίση ή επιθυμία	Κρίσεως ή επιθυμίας	Καθορίζεται από την προέλευσή της
	ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ	Ευκτική όλων των χρόνων (πλην μέλλοντος), χωρίς <i>άν</i>	Επανάληψη στο παρελθόν	Υποθετικές, χρονικές - υποθετ., αναφορ. - υποθετ.	Αν ή κάθε φορά που + παρατατικός
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ		Προστακτική όλων των χρόνων	Προσταγή, προτροπή, απαγόρευση, ευχή, κατάρα, παράκληση, επιθυμία, συγκατάθεση, παραίνεση	Επιθυμίας	β' πρόσ. = να + υποτ. οικείου χρόνου ή όπως είναι γ' πρόσ. = ας + υποτ. οικείου χρόνου

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ					
ΕΝΑΡΘΡΟ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ		ΕΙΝΑΙ: Υποκείμενο ρήματος ή επεξήγηση υποκειμένου		
	ΓΕΝΙΚΗ		ΕΙΝΑΙ: Αντικείμενο ρήματος που συντάσσεται με γενική ή ετερόπλωτος κατά γενική προσδιορισμός ή εμπρόθετος με πρόθεση που συντάσσεται με γενική (στο Θουκ. κυρίως για να δηλώσει σκοπό).		
	ΔΟΤΙΚΗ		ΕΙΝΑΙ: Αντικείμενο ρήματος που συντάσσεται με δοτική ή ετερόπλωτος προσδιορισμός κατά δοτική ή εμπρόθετος με πρόθεση που συντάσσεται με δοτική.		
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ		ΕΙΝΑΙ: Αντικείμενο ρήματος που συντάσσεται με αιτιατική ή υποκείμενο άλλου απαρεμφάτου ή επεξήγηση ουσιαστ. κατά αιτιατική ή ετερόπλωτος προσδιορισμός ή εμπρόθετος με πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική (στο Δημοσθ. κυρίως για να δηλώσει αναφορά).		
ΑΝΑΡΘΡΟ	ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	α) Απρόσωπων ρημάτων ή απρόσωπων εκφράσεων β) Του ρήματος <i>ἐστί</i> (σ' αυτή την περίπτωση το ρήμα είναι προσωπικό, πράγμα που γίνεται φανερό απ' την ύπαρξη κατηγορουμένου).	ΕΙΔΙΚΟ: Εξαρτάται από ρήματα ή εκφράσεις: <i>λεκτικές, γνωστικές, αισθήσεως, δοξαστικές.</i> <i>Ἀρνηση:</i> Οὐ (σπάνια μή). <i>Μόρια:</i> Δύνανται να συνοδεύεται από το δυνητικό ἄν (Δυν. <i>απαρέμφατο</i>). Απαντά σ' όλους τους χρόνους. ΤΕΛΙΚΟ: Εξαρτάται από εκφράσεις ή ρήματα: <i>εφετικά, δυνητικά, κελενστικά ή προτρεπτικά, κωλυτικά ή απαγορευτικά και τα παρόμοια.</i> <i>Ἀρνηση:</i> Μή (σπάνια οὐ) <i>Μόρια:</i> δεν παίρνει. <i>Απαντά σ' όλους τους χρόνους πλην μέλλοντος (εξαίρεση: μέλλω + απαρ. μέλλοντος).</i>	
		ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ	Σπάνια, χρησιμοποιείται κυρίως σε ρητά, π.χ.: <i>τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφείν.</i>		
		ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	Ισοδυναμεί ή με ειδική πρόταση (ειδικό) ή δηλώνει - υπεμφαίνει σκοπό και αποδίδεται με το: νά + υποτακτική (τελικό).		
		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Είναι και το ειδικό και το τελικό απαρέμφατο. Επεξηγεί συνήθως τη δεικτική αντωνυμία.		
	ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΣΚΟΠΟΥ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	Εξαρτάται από ρήματα που έχουν σημασία κινήσεως ή σκόπμις ενέργειας και κυρίως από τα: βαίνω, φέρω, δίδωμι, καταλείπω, τάττω, αἰροῦμαι (παθητικό) και τα συνώνυμα.		
		ΑΝΑΦΟΡΑΣ	Εξαρτάται: α) κυρίως από επίθετα: ἀγαθός, ἐπιτήδειος, ἰκανός, δεινός, ἄξιος, ῥάδιος, χαλεπός, ἥδύς, δυνατός, ἀδύνατος, εὐπρεπής, ἀσφαλής κ. ἄ. β) σπάνια από ρήματα που δηλώνουν διαφορά, σύγκριση, υπεροχή, π.χ., <i>διαφέρω τινὸς προβιβᾶσαι εἰς ἄρετήν</i> (= ως προς το να...).		
		ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Κυρίως του δεικτικού επιρρηματος οὕτω π.χ. <i>ἐγὼ, ὧ παῖδες, οὕτως ἐπαίδενον ὑμᾶς, τοὺς γεραιτέρους τιμᾶν.</i>		
		ΑΠΟΛΥΤΟ	(Ἐχει περιοριστική σημασία): Ἐκὼν εἶναι, τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, τὸ ἐπὶ τούτῳ εἶναι, τὸ νῦν εἶναι, κατὰ δύνάμιν εἶναι, ἔμοι δοκεῖν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, ὀλίγου δεῖν, μικροῦ δεῖν, ὡς εἰπεῖν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὡς συντόμως εἰπεῖν, συνελόντι εἰπεῖν, ὡς διὰ βραχέων εἰπεῖν, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, τὸ σύμπαν εἰπεῖν, εἰς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, ὡς εἰκάσαι, ὡς ἀπεικάσαι.		
	ΣΑΝ ΡΗΜΑ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΠΑΡ. ΠΡΟΤΑΣΗ		α) Συμπερασματική απαρεμφατική (<i>ὥστε + ἀπαρ.</i> = ὥστε να..., υπό τον όρο να...) β) » » Αναφορική (αναφορικό + ἀπαρ. = ὥστε να...) γ) Χρονική » (<i>πρὶν + ἀπαρ.</i> = προτού να...)		
	ΣΕ ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ		α) Αντί προστακτικής β) Επιφωνηματικώς σε αναφωνήσεις		

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΙΔΗ ΤΟΥ -ΑΝ-					
ΕΙΔΟΣ	ΘΕΣΗ	ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ	ΠΡΟΤΑΣΗ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ (άρν.: μή)	Πρώτο στην πρόταση	με Υποτακτική	Υποθετική Παραχωρητική	εάν, αν+ υποτακτική αν και, και αν, ούτε και αν+ υποτ.	
ΑΟΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟ (άρν.: μή)	Δεύτερο στην πρόταση (ύστερα από: αναφορικά, χρονικούς συνδέσμους, τελικούς συνδέσμους — πλην του ίνα)	με Υποτακτική	Αναφ. Υποθ. Χρον. Υποθ. Τελική	Στις αναφ. και χρονικές = ίσως, τυχόν ή - δήποτε Στις τελικές: δεν μεταφράζεται	Στις τελικές προτάσεις που εισάγονται με το όπως, ως, είναι δυνατό να βρεθεί ἄν (λανθάνει υπόθεση).
ΔΥΝΗΤΙΚΟ (άρν.: οὐ)	Μετά το ρήμα (προηγείται, αν υπάρχει άρνηση, έμφαση, ερώτηση ή σύνδεσμος γάρ)	με: 1) Οριστ. ιστορ. χρόνου (Δυν. Οριστική) 2) Ευκτ. όλων των χρόνων (Δυν. Ευκτική) πλην μέλλοντος 3) Ειδικό απαρ. όλων των χρόνων πλην μέλλοντος (Δυν. απαρέμφ.) 4) Επιθετική, Κατηγορηματική, Αιτιολογική μετοχή (Δυν. μετοχή)	Κρίσεως	Θα + παρατατικό ή υπερσυντέλικο, θα μπορούσα να..., είναι δυνατό να..., με απλό μέλλοντα	Τελικό δυνητικό απαρέμφατο είναι δυνατό να έχουμε στις συμπερασματικές (λανθάνει υπόθεση: άρνηση μή) ὥστε + δυν. απαρέμφ.

**«Μηδενὶ δίκην δικάσης πρὶν ἀμφοῖν
μῦθον ἀκούσης»**

ΠΛΑΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΜΕΤΟΧΗ	
1. Επιθετική	
Είναι έναρθρη ή άναρθρη. Προσδιορίζει ένα ουσιαστικό (επιθ. προσδ., παράθεση, κατηγορούμενο – με άρθρο -) ή είναι η ίδια ουσιαστικό (με άρθρο) – ισοδυναμεί και αναλύεται σε αναφορική πρόταση της μορφής: α) Αν έχει άρθρο: δεικτ. αντων. (ομοιόπτωτη) + αναφ. αντων. (ονομαστική) + ορισ. ή ευκτ. οικείου ρήματος. β) Αν δεν έχει άρθρο: αναφ. αντων. (ονομαστική) + οριστ. ή ευκτ. οικείου ρήματος.	
2. Κατηγορηματική	
Προσδιορίζει άλλοτε το υποκείμενο και άλλοτε το αντικείμενο του ρήματος. Είναι πάντα άναρθρη. Α. Κατηγ. μτχ. στο υποκείμενο τους παίρνουν τα ρήματα: α) είμι, υπάρχω, γίνομαι, τυγχάνω, λανθάνω, διατελώ, οίχομαι, φθάνω, διάγω, διαγίνομαι, φανερός είμι, δηλός είμι. β) Τα ψυχικού πάθους. γ) Όσα δηλώνουν επάρκεια, πλησμονή, απόλαυση. δ) Όσα δηλώνουν έναρξη, λήξη, ανοχή, ολιγογρία, υπομονή, επιμονή, καρτερία, κόπωση. ε) Όσα δηλώνουν ευεργεσία, ευτυχία, χάρη, αδικία, αμαρτία, υπεροχή, νίκη, ήττα. Β. Κατηγ. μτχ. στο αντικείμενο ή το αντικείμενο τους παίρνουν τα ρήματα: α) Όσα δηλώνουν αίσθηση, μάθηση, γνώση, μνήμη. β) Όσα δηλώνουν αγγελία, έλεγχο, δείξη, δήλωση. Ανάλυση κατηγ. μτχ.: Αναλύεται σε ειδική πρόταση μτχ. που εξαρτιέται από ρήματα που δηλώνουν αίσθηση γνώση, μάθηση, δείξη, μνήμη, δήλωση, αγγελία, έλεγχο. Κατηγ. μτχ. (χωρίς -άν-): ότι, ως+οριστική ή ευκτική (πλαγίου λόγου) (με -άν-):ότι, ως+δυν. οριστ. ή δυν. ευκτική	
3. Επιρρηματική μετοχή	
Τροπική	Βρίσκεται τις πιο πολλές φορές σε ενεστώτα, σπανιότερα σε αόριστο ή παρακείμενο. Δηλώνει το μέσο ή τον τρόπο με τον οποίο γίνεται κάτι. Άρνηση οὐ ή μή. Μετάφραση: με το να + ρήμα, χωρίς να + ρήμα (αν έχει άρνηση), -οντας ή -ώντας, με επίρρημα ή εμπρόθετο, ρήμα + και. Παρατήρηση: Μερικές τροπικές μτχ. έχουν ιδιαίτερη σημασία, έχων = συνέχεια..., με, φέρων = βιαστικά..., με, άγων , χρώμενος , λαβών = με, λαθών = κρυφά, κλαίων = με λύπη, φερόμενος = με ορμή, χαίρων = χωρίς τιμωρία.
Αιτιολογική	Για ιδιαίτερη σημασία συνοδεύεται από τα μόρια οἷον (δή), οἷα (δή), ὅτε (δή) , οπότε δηλώνει πραγματικό αίτιο (= επειδή πραγματικά), ή απ' το μόριο ὥς , οπότε το αίτιο είναι υποκειμενικό (= γιατί τάχα, επειδή κατά τη γνώμη μου). Άρνηση: οὐ ή μή. Ανάλυση: Αναλύεται σε αιτιολογική πρόταση: ἐπεὶ, ἐπειδή, ὅτι, διότι, ὥς + οριστική (σπάνια ευκτική).
Τελική	Βρίσκεται σε χρόνο μέλλοντα. Εξαρτιέται από ρήματα κινήσεως ή σκοπικής ενέργειας (μπορεί να συνοδεύεται απ' το μόριο ὥς). Άρνηση οὐ ή μή. Ανάλυση: σε τελική πρόταση: ἵνα, ὅπως + υποτακτική ή ευκτική πλ. λόγου (ενεστώτα αν ο σκοπός είναι με διάρκεια, αορίστου αν ο σκοπός είναι στιγμιαίος).
Υποθετική	Δηλώνει την προϋπόθεση με την οποία ισχύει η έννοια του ρήματος. Άρνηση: μή (σπάνια οὐ). Παρατήρηση: Σοβαρές ενδείξεις για την αναγνώριση της υποθ. μτχ. είναι η άρνηση και η ύπαρξη δυνητικής ή μελλοντικής εκφράσεως ή ενός δοξαστικού ρήματος. Μια υποθ. μτχ. που συνοδεύεται απ' τα μόρια: ὥς, ὥσπερ, οἷον έχει σημασία παρομοιώσεως (= σαν να...). Ανάλυση: Αναλύεται σε υποθετική πρόταση εἰ + οριστική ή ευκτική, ἐάν, ἂν, ἥν + υποτακτική (ανάλογα με τη μορφή της αποδόσεως).
Εναντιωματική	Δηλώνει εναντίωση ή παραχώρηση. Για έμφαση μπορεί να συνοδεύεται απ' τα στοιχεία: καί, καίπερ, καίτοι, καί ταῦτα, οὐδέ, μηδέ . Το ρήμα της κύριας για τονισμό της εναντιώσεως μπορεί να συνοδεύεται απ' τα: ὅμως, εἴτα, ἔπειτα, κἄτα . Άρνηση: οὐ ή μή. Ανάλυση: Αναλύεται σε εναντιωματική - παραχωρητική πρόταση: εἰ καί + οριστική ή ευκτική, ἐάν, ἂν, ἥν καί + υποτακτική, καί εἰ + οριστική ή ευκτική, καί ἐάν, ἂν, ἥν + υποτακτική, οὐδ' εἰ, μηδ' εἰ + οριστική ή ευκτική, οὐδ' ἂν, μηδ' ἂν + υποτακτική (ανάλογα με τη μορφή της κυρίας προτάσεως - αποδόσεως).
Χρονική	Δηλώνει χρόνο σε συσχετισμό με το χρόνο του ρήματος της προτάσεως. Η ύπαρξη χρονικών στοιχείων κοντά της (ἄρτι, ἄμα, εὐθύς, ἤδη κλπ.) ή κοντά στο ρήμα (ἐνταῦθα, εἴτα, ἔπειτα, εὐθύς, τότε ἤδη, τότε κλπ.) κάνει πιο εύκολη την αναγνώρισή της. Άρνηση: οὐ (πραγματικό γεγονός), μή (χρονικοϋποθετική μτχ.). Παρατήρηση: Μερικές χρονικές μτχ. έχουν ιδιαίτερη σημασία: ἀρχόμενος = στην αρχή, τελευτών = στο τέλος, χρονίζων = για αρκετό χρόνο, με καθυστέρηση, διαλιπών ή ἐπισχών χρόνον = ύστερα από χρόνο... Ανάλυση: Αναλύεται σε χρονική πρόταση: χρον. σύνδεσμος + οριστική (πραγματικό γεγονός), χρον. σύνδεσμος + οριστική ή ευκτική, χρον. σύνδεσμος + ἂν + υποτακτική (γεγονός με προϋπόθεση).
1. Αν μια μετοχή έχει το δυνητικό ἂν, στην ανάλυσή της χρησιμοποιούμε δυνητική οριστική ή δυνητική ευκτική. 2. Η άρνηση των μετοχών ρυθμίζεται από την πρόταση στην οποία βρίσκονται ή το ρηματικό τύπο απ' τον οποίο εξαρτώνται (δηλ. μια κατηγορηματική μτχ. σε υποθετική πρόταση παίρνει άρνηση μή, ενώ σε πρόταση κρίσεως οὐ). Εξαίρεση είναι οι υποθετικές μετοχές που παίρνουν άρνηση μή (σπάνια οὐ), χωρίς να επηρεάζονται απ' τη φράση, στην οποία βρίσκονται.	

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
ΕΙΔΙΚΕΣ Προτάσεις κρίσεως	ΕΙΝΑΙ: Υποκείμενο, Αντικείμενο, Επεξήγηση ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τους συνδέσμους <i>ὅτι</i> , <i>ὥς</i> (υποκ. κρίση), <i>ὥς ἄρα</i> (το περιεχόμενο της προτάσεως κατά την κρίση του λέγοντος δεν αληθεύει: <i>ὅτι</i> δήθεν...), <i>ὅπως</i> (σπάνια). ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με Οριστική (ή Ευκτική πλαγίου λόγου όταν η εξάρτηση γίνεται από χρόνο ιστορικό), δυνητική Οριστική, δυνητική Ευκτική. Σημείωση: Οι εκφράσεις δηλόν <i>ὅτι</i> (=προφανώς), <i>οἶδ' ὅτι</i> (=βέβαια) είναι επιρρηματικές, αν δεν ακολουθούνται από ρήμα. Το ρήμα φημί συντάσσεται κατεξοχήν με απαρέμφατο.
ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ Προτάσεις κρίσεως ή επιθυμίας	ΕΙΝΑΙ: Υποκείμενο, Αντικείμενο, Κατηγορούμενο, Επεξήγηση, Παράθεση και γενικά προσδιορισμός ονοματικός ομοιόπτωτος ή ετερόπτωτος. ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τα αναφορικά (αντωνυμίες, επιρρήματα). ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (βλ. ειδικές), αν είναι κρίσεως, με τις εγκλίσεις των προτάσεων επιθυμίας (Υποτακτική, Ευχ. Ευκτική, Προστακτική), αν είναι επιθυμίας (π.χ. <i>ἵνα</i> μὴ γένοιτο). ΑΡΝΗΣΗ: <i>οὐ</i> (στις κρίσεως), <i>μή</i> (στις επιθυμίας).
ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ προτάσεις κρίσεως ή επιθυμίας	1. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ: Εκφέρονται με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (βλ. ειδικές), ἄρνηση <i>οὐ</i> . Το αναφορικό = αιτιολ. σύνδεσμος + δεικτικό 2. ΤΕΛΙΚΕΣ: Εκφέρονται με οριστική μέλλοντος (ή ευκτική από ιστορικ. χρόνο). ἄρνηση <i>μή</i> . Το αναφορικό = <i>ἵνα</i> + δεικτικό (για να...). 3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ: Εκφέρονται όπως και οι συμπερασματικές: ἄρνηση <i>οὐ</i> ή <i>μή</i> (όταν εκφέρονται με απαρέμφατο). Το αναφορικό = ὥστε (ὥστε να...) 4. ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ: Αναφορικό + οριστική. Αναφορικό + <i>ἂν</i> + Υποτακτική. ἄρνηση <i>μή</i> . Το Αναφορικό = υποθ. + αόριστη αντων. ή επίρρ. (π.χ. <i>ὅτις</i> = εἴ τινας ὅπου = εἴ που κλπ.).
ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ προτάσεις επιθυμίας	ΕΙΝΑΙ: Υποκείμενο, Αντικείμενο, Επεξήγηση ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τα <i>μή</i> (φόβος μήπως γίνει κάτι =μήπως), <i>μή οὐ</i> (φόβος μήπως δεν γίνει κάτι =μήπως δεν), ὅπως <i>μή</i> . ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με Οριστική (το φοβερό είναι πραγματικό), Υποτακτική (το φοβερό είναι προσδοκώμενο, εξάρτηση από χρόνο αρκτικό), Ευκτική πλαγίου λόγου (εξάρτηση από χρόνο ιστορικό), Δυν. Ευκτική (το φοβερό είναι ενδεχόμενο ή πιθανό). ΕΞΑΡΤΩΝΤΑΙ: Από ρήματα ή εκφράσεις φόβου σημαντικές. Σημείωση: Τα <i>μή</i> ή <i>μή οὐ</i> + υποτακτική, ὅπως <i>μή</i> και <i>οὐ μή</i> + υποτακτική ή οριστική μέλλοντος είναι πολλές φορές ανεξάρτητες ενδοιαστικές προτάσεις (παράλείπεται το ρήμα εξαρτήσεως).
ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ κρίσεως ή επιθυμίας	ΕΙΝΑΙ: Υποκείμενο, Αντικείμενο, Επεξήγηση ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ με: $\left. \begin{array}{l} \text{αναφορικά (αντων. - επιρρήματα): μερικής αγνοίας} \\ \text{ερωτηματικά (αντων. - επιρρήματα): μερικής αγνοίας} \\ \left. \begin{array}{l} \text{Εἰ (ἐάν, ἂν, ἥν) - ενός μέλους} \\ \text{πότερον - ἥ} \\ \text{ή πότερα-ἥ} \\ \text{εἴτε - εἴτε} \\ \text{εἰ - ἥ} \end{array} \right\} \text{διμελείς} \end{array} \right\} \text{ολικής αγνοίας}$ ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (βλ. ειδικές) ή με απορηματική υποτακτική, όταν είναι επιθυμίας. ΑΡΝΗΣΗ: Οι απλές ερωτήσεις έχουν ἄρνηση <i>οὐ</i> (όταν ο ερωτών περιμένει απάντηση), <i>μή</i> (όταν αμφιβάλλει για το είδος της απαντήσεως). Στις διμελείς η ἄρνηση είναι <i>οὐ</i> ή <i>μή</i> (στο δεύτερο μέλος). ΕΞΑΡΤΩΝΤΑΙ: Από ρήματα ή εκφράσεις που σημαίνουν ερώτηση, απορία, θαυμασμό, σκέψη, δέψη, αίσθηση, γνώση, επιμέλεια, φροντίδα, απόπειρα. Σημείωση: Από ρήματα που δηλώνουν φροντίδα, επιμέλεια έχουμε πολλές φορές πλάγιες ερωτήσεις της μορφής ὅπως + οριστ. μέλλοντος (ή ευκτική, μετά από ιστορ. χρόνο). Το ὅπως + οριστ. μέλλοντος λαμβάνεται και ως ανεξάρτητη πρόταση (έντονη προτροπή).

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ			
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ προτάσεις κρίσεως	ΕΙΝΑΙ: επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας. ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τους συνδέσμους: ὅτι, διότι, ὥς, ἐπεὶ, ἐπειδὴ (ἀρνηση οὐ) ἢ με τους συνδέσμους: ὅτε, ὁπότε, εἰ (ἀρνηση μὴ τό αίτιο αμφισβητεῖται). ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (βλ. ειδικές). Σημειώσεις: ἐπεὶ + προστακτική = κύρια πρόταση. Το ὥς πολλές φορές ισοδυναμεῖ με το: ὅτι οὕτω (=διότι ἔτσι ἢ διότι τόσο)		
	ΤΕΛΙΚΕΣ προτάσεις επιθυμίας	ΕΙΝΑΙ: επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού. ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: ἵνα (μὴ), ὅπως (μὴ), ὥς (μὴ), μὴ (το ὅπως και το ὥς δύνανται να συνοδεύονται ἀπό το αοριστολογικό ἄν, ὁπότε λανθάνει ὑπόθεση). ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με υποτακτική (ἀπό αρκτικό χρόνο ἢ και ιστορικό, ὅταν ο σκοπὸς διαρκεῖ στο παρόν και μέλλον), με ευκτική πλ. λόγου (ἀπό ιστορικό χρόνο), με ευκτική (λόγω ἑλξης πρὸς ἄλλη ευκτική ἢ ὅταν ο σκοπὸς παριστάνεται ὡς απλή σκέψη του λέγοντος) και με οριστική ιστορικού χρόνου (ο σκοπὸς εἶναι ἀπραγματοποίητος, προηγείται ευχή ἀνεκπλήρωτη).	
ΧΡΟΝΙΚΕΣ	ΕΙΝΑΙ: επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου. ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με χρονικούς συνδέσμους ἢ συναφεῖς εκφράσεις: ὅτε, ὁπότε, ἐπειδὴ, ἕως, ὥς, ἔστε, πρὶν, ἄχρι, μέχρι, ἕξ οὗ, ἕξ ὅτου (χρόνου), ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ, ὅσον χρόνον, ἐπεὶ πρῶτον, ἐπειδὴ τάχιστα, πρότερον κλπ. ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: Α) Με οριστική (πρὸς δήλωση ορισμένου και πραγματικού. Ἀρνηση οὐ). Β) Με τις εγκλίσεις των υποθ. προτάσεων (ὅταν περιέχουν προϋπόθεσή ἀρνηση μὴ) και συγκεκριμένα: με οριστική, με υποτακτική (χρον. σύνδεσμος + ἄν + υποτακτ., ὅταν δηλώνουν προσδοκώμενο ἢ επαναλαμβανόμενο), με ευκτική (ὅταν δηλώνουν απλή σκέψη ἢ επανάληψη στο παρελθόν). ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΙΝ. α) Με ἀπαρέμφατο (ὑστερα ἀπὸ καταφατική κύρια και σπανίως ἀπὸ ἀρνητική), β) ὅπως και οι υπόλοιποι χρονικοί σύνδεσμοι (ὑστερα ἀπὸ ἀρνητική πρόταση), γ) Πολλές φορές εἶναι χρονικό ἐπίρρημα (πρὶν = προηγούμενος). Παρατήρηση: Χρονική - υποθ. πρόταση + κυρία = χρονικός υποθ. λόγος.		
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ἢ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ	ΕΙΝΑΙ: Προσδιορισμοὶ που δηλώνουν συμπέρασμα - ἀποτέλεσμα. ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τους συμπερασματικούς συνδέσμους: ὥστε, ὥς. ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με οριστική (ἀποτέλεσμα πραγματικό), δυν. οριστική (ἀποτέλεσμα δυνατό στο παρελθόν, ἀλλὰ δεν πραγματοποιήθηκε λανθάνει υποθ. λόγος του μη πραγματικού), δυν. ευκτική (το ἀποτέλεσμα εἶναι πιθανὸ ἢ δυνατό στο παρόν και μέλλον), ευκτική πλαγίου λόγου (ὅταν η εξάρτηση γίνεται ἀπὸ χρόνο ιστορικό ἢ ὅταν γίνεται ἑλξη ἀπὸ ἄλλη ευκτική), ἀπαρέμφατο (απλή σκέψη του λέγοντος). ΑΡΝΗΣΗ. Οὐ (ὅταν εκφέρονται με εγκλίσεις), μὴ (ὅταν εκφέρονται με ἀπαρέμφατο). ΣΗΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΩΣΤΕ + ΑΠΑΡ.: α) επιδιωκόμενος σκοπὸς ἢ ἀποτέλεσμα, β) ὅρος, συμφωνία, προϋπόθεση (ισοδυναμεῖ με: ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ὧτε + ἀπαρ. ἢ οριστ. μέλλοντος), γ) ἢ ὥστε + ἀπαρ. = β' ὅρος συγκρίσεως (σύγκριση δυσαναλογίας). Παρατήρηση: Το ὥστε στην ἀρχὴ περιόδου ἢ ἡμιπεριόδου εἰσάγει κυρία πρόταση.	
ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ	ΕΙΝΑΙ: προσδιορισμοὶ που δηλώνουν προϋπόθεση. ΑΡΝΗΣΗ: μὴ (πολύ σπάνια οὐ).		
	ΥΠΟΘΕΣΗ	ΑΠΟΛΟΣΗ	ΔΗΛΩΣΗ
	1. εἰ + Οριστική	Κάθε ἐγκλίση (πλην Δυν. Οριστικής)	Το πραγματικό
	2. εἰ + οριστική ιστορικού χρόνου	Δυν. οριστική (ἢ οριστική ιστορ. χρόνου των ἀπροσ. ρημάτων και εκφράσεων)	Το μὴ πραγματικό
	3. ἐάν, ἄν, ἦν + Υποτακτική	Μελλοντική ἐκφραση	Το προσδοκώμενο
	4. ἐάν, ἄν, ἦν + Υποτακτική	Οριστ. Ενεστώτος (Γνωμ. αόριστος)	Αόριστη επανάληψη (Παρόν και Μέλλον)
	5. εἰ + Ευκτική	Δυν. Ευκτική, οριστ. αρκτικού χρόνου ἢ ευχετ. Ευκτική (χωρὶς ἄν)	Απλή σκέψη του λέγοντος
ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ἢ ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΙΚΕΣ	6. εἰ + Ευκτική επαναληπτική	Οριστ. παρ. ἢ αορίστου+ ἄν ἢ χωρὶς ἄν	Αόριστη επανάληψη (παρελθόν)
	Παρατήρηση: Μελλοντικές εκφράσεις εἶναι: οριστ. μέλλοντος, υποθ. ενεστ. ἢ αορίστου ἀντὶ μέλλοντος, δυν. ευκτική, προστακτική, τελική μτχ, ἀπαρέμφατο σκοποῦ, ειδικ. ἀπαρ. μέλλοντος, δεῖ, χρῆ + ἀπαρ., οι εἰς -τέος ρημ. εκφράσεις, τελικές προτάσεις, ἐνδοιαστικές προτάσεις.		
	ΕΙΝΑΙ: προσδιορισμοὶ που δηλώνουν ἐναντίωση ἢ παραχώρηση. Ἀρνηση: μὴ Α. Παραχώρηση πρὸς το πραγματικό: εἰ καὶ + οριστική ἢ ευκτική, ἄν καί, ἦν καί, ἐάν καὶ + ὑποτακτ. = μολονότι, ἀν και, ἐνῶ. Β. Παραχώρηση πρὸς κάτι ἀδύνατο ἢ ἀπίθανο.		
	ΚΥΡΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΙΚΗ	
Καταφατική	καὶ εἰ (καί) + οριστική ἢ ευκτική = κι ἀν ακόμα, ἔστω κι ἀν καὶ ἄν (κάν), καὶ ἦν + υποτακτική		
Αποφατική	οὐδ' εἰ, μὴδ' εἰ + οριστική ἢ ευκτική = οὔτε και ἀν οὐδ' ἄν, μὴδ' ἄν + υποτακτική		
Παρατήρηση: Παραχωρητική + Κυρία = ἐνδοτικός ὑποθετικός λόγος (ἢ εἰσαγωγή, ἢ εκφορὰ και το εἶδος χαρακτηρίζονται ὁπως και των ὑποθετικών λόγων).			

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ			
ΤΡΙΠΤΩΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ: ἀμφί, ἐπί, μετά, παρά, περί, πρὸς, ὑπό.			
	ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ	ΜΕ ΔΟΤΙΚΗ	ΜΕ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
ἀμφί	Αναφορά: π.χ. οἱ δὲ προσήεσαν πολλῶ θορύβῳ ἀμφὶ ὧν εἶχον διαφερόμενοι (= για όσα)		1. Ποσό κατά προσέγγιση: π.χ., ἀμφὶ τὰ πενήκοντα ἔτη. 2. Τοπικά: γύρω γύρω (πέριξ), π.χ., καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους. 3. Χρονικά: περίπου, π.χ., ἀμφὶ μέσας νύκτας (= περίπου τα μεσάνυχτα). Αξιοσημείωτη ἐκφραση: οἱ ἀμφί τινα (= οι ακόλουθοι κάποιου), μεταφορ. ἔννοια τόπου.
ἐπί	1. Τοπικά: α) τη στάση σε τόπο, π.χ. πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς... χρυσός... β) σκόπιμη κατεύθυνση, π.χ. ἐπὶ οἴκου (= πρὸς το σπίτι, πρὸς την πατρίδα): ἀπὸ ρήματα κινήσεως, γ) πλησίον, π.χ. ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ (= κοντά στο ποτάμι), δ) ενώπιον (στις δικαστικές φράσεις), π.χ. μάρτυρας καὶ ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα (= μπροστά στον...) 2. Χρονικά: Χρονική περίοδο: π.χ., ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου (=κατά την περίοδο...) 3. Επιστασία: π.χ. ἐπὶ τῶν ὀπλιτῶν. 4. Διανομή: π.χ. ἐτάχθησαν ἐπὶ τεσσάρων (= σε τέσσερις γραμμές).	1. Τοπικά: α) Τη στάση σε τόπο, π.χ. οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, β) πλησίον, π.χ. πόλις ἐπὶ τῇ θαλάττῃ (κοντά στη θάλασσα), γ) ενώπιον, π.χ. ταῦτα ἐπὶ τοῖς δικασταῖς ἔλεγε (μπροστά στους δικαστές). 2. Χρονικά: αμέσως μετά: π.χ. ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ Φεραῦλας (αμέσως μετά απ' αυτόν). 3. Επιστασία: π.χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον (επιστάτη-άρχοντα στα πλοία). 4. Αναγκ. αἴτιο: π.χ. ἡσχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀμαρτήμασιν. 5. Σκοπός: π.χ. ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασι... πεισάντων ὑμᾶς (με σκοπό μικρό κέρδος). 6. Προσθήκη: π.χ. κάρδαμον (σπόρος της Περσίας) μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (έκτος απ' το σιτάρι). 7. Εξάρτηση ή εξουσία: π.χ. ἐπὶ τινι γίγνομαι (εἶμαι στην εξουσία κάποιου). 8. Όρο ή συμφωνία: π.χ. ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (με ποιους όρους).	1. Τοπικά: α) ἐπάνω (σε κίνηση) π.χ. ἀνέβησαν ἐπὶ ἵππους. β) Ἐκταση, π.χ. τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι. 2. Χρονικά: χρονική διάρκεια, π.χ. ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά. 3. Διεύθυνση: α) απλή, π.χ. ὅτ' ἐφ' ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἡ Θηβαίους (= πρὸς εσάς), β) εχθρική, π.χ. ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους. 4. Σκοπός: π.χ. ἵτω τις ἐφ' ὕδωρ (= για να φέρει νερό).
«Πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστον τῶν πρὶν ὑπαρξάντων κρίνεται» ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ			

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ			
	ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ	ΜΕ ΔΟΤΙΚΗ	ΜΕ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
μετά	1. Τοπικά (σπάνια): μεταξύ, π.χ. ἦν μετ' ἀνθρώπων (= μεταξύ των ανθρώπων). 2. Το ομού ή τη συνέργεια: π.χ. Κύρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ἐπολέμησαν μετὰ ξυμμάχων. 3. Τρόπο: π.χ. οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (=άδικα). 4. Συμφωνία: π.χ. οὐ μετὰ τῶν κειμένων νόμων αἱ τοιαῦται σύνοδοι ἦσαν (=σύμφωνα με τους...).		1. Τοπικά: μεταξύ, ανάμεσα, μόνο στη φράση: μετὰ χειρὸς ἔχω (=ανάμεσα στα χέρια μου). 2. Χρονικά: ὕστερα από, μετά: π.χ. μεθ' ἡμέραν (=μετά τα ξημερώματα). 3. Τάξη ή ακολουθία, π.χ. θειότατον μετὰ θεοῦς ή ψυχή (= ὕστερα απ' τους θεούς) (Πλ.). Πρόξενος δὲ ἐχόμενος, οἱ δὲ ἄλλοι μετὰ τοῦτον.
παρὰ	1. Προέλευση: εκ μέρους, π.χ. παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπήλθον (=εκ μέρους του βασιλιά). 2. Ποιητικό αίτιο: π.χ. ὥς παρὰ σοῦ ὠφελησόμενοι ἀποβλέπουσιν.	1.Πλησίον: π.χ. ταῦτα τῷ Τισσαφέρνει καὶ βασιλεῖ, ὦν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων παρήνει (= κοντά σε κείνους). 2.Το κατά την κρίση: π.χ. ἐμὲ τὸν παρὰ τουτοισί πεπολιτευμένον αἰτιᾶ, (= κατά την κρίση αὐτῶν ἐδώ).	1. Τοπικά: α) πλησίον, π.χ. Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας (= κοντά στις πύλες), β) παράλληλα, κατά μήκος κάποιου, π.χ. περιπάτος ὁ παρὰ θάλατταν ἡδιστος, γ) κατεύθυνση προς, π.χ. γράφει ἐπιστολὴν παρὰ βασιλέα (=προς το βασιλιά). 2. Χρονικά: χρονική διάρκεια, π.χ. δέομαι τοῦτο μεμνηθῆαι παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα (= σ' ὅλη τη διάρκεια). 3. Σύγκριση: π.χ. παρὰ τοὺς ἄλλους εὐτακτος ἦν (= σε σύγκριση με τους άλλους). 4. Τρόπο: π.χ. παρὰ τὸ δίκαιον (= άδικα). 5. Εξαίρεση: π.χ. οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φράναι (= εκτός απ' αυτά). 6. Αιτία: π.χ. οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται Φίλιππος, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν (=εξαιτίας).
περὶ	1. Τοπικά (μόνο στους ποιητές). 2. Αναφορά: π.χ. τὸ λέγειν περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις... 3. Υπεράσπιση: π.χ. περὶ τῶν μεγίστων ὁ ἀγὼν ἐστι. 4. Σκοπὸ: π.χ. βασιλεὺς κήρυκας ἔπεμψε περὶ σπονδῶν (= για επίτευξη...). 5. Για δήλωση αξίας στις φράσεις: περὶ πολλοῦ, περὶ παντός, περὶ ὀλίγου, περὶ οὐδενὸς ποιῶμαι ή ἡγοῦμαι τι (= θεωρῶ κάτι πολύ ή λίγο άξιο).	1. Τοπικά: γύρω γύρω (πéριξ), π.χ., στρεπτοῦς (=περιδέρχεται) εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ ψέλια (=βραχιόλια) περὶ ταῖς χερσίν. 2. Αναφορά: π.χ. ἦσσαν ἐτέρων περὶ τῷ ἐμαντῷ σώματι ὀρωδῶ.	1. Τοπικά: γύρω από, π.χ. φύλακας δεῖ περὶ τὸ στρατόπεδον εἶναι. 2. Χρονικά: χρόνο κατά προσέγγιση, π.χ. περὶ ἡλίου δυσμᾶς (= περίπου, κατά...). 3. Αναφορά: π.χ. ὁ σάφρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοῦς καὶ περὶ ἀνθρώπους. 4. Ποσὸ κατά προσέγγιση: π.χ. ἀπέθανον περὶ ἑπτακοσίους.
πρὸς	1. Τοπικά: ἀπέναντι, προς το μέρος, π.χ. τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος. 2. Αναφορά: π.χ. ἐλεύθερος καὶ πρὸς μητρὸς καὶ πρὸς πατρὸς. 3. Συμφωνία: π.χ. ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ. 4. Ὁφέλεια, συμφέρον: π.χ. πρὸς τῶν πολέμιών τοῦτο ἐνόμιζε μᾶλλον εἶναι (προς το συμφέρον). 5. Ποιητικό αίτιο: π.χ. ὁμολογεῖται πρὸς πάντων (= από ὅλους). Οι φράσεις: πρὸς Θεῶν, πρὸς Ἀθηναίων κλπ. με τη σημασία του «εν ονόματι» ἔχουν μεταφορικά την έννοια του ενῶπιον.	1. Τόπο: προς το μέρος, πλησίον, π.χ. καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας πρὸς τὴ πόλει ἐπολιόρκει (= προς το μέρος, κοντά στην πόλη). Οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν (= κοντά στις πηγές). 2. Ασχολία: π.χ. πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν (= ασχολεῖτο με...). 3. Προσθήκη: π.χ. πρὸς τοῦτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν.	1. Τοπικά: προς το μέρος, π.χ. ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν λόφον. 2. Χρονικά: περίπου, π.χ. πρὸς ἐσπέρας ἦν (=περίπου). 3. Φιλική ή εχθρική ενέργεια, διάθεση, διεύθυνση: π.χ. στις φράσεις: σπονδᾶς, ὁμολογίαν, συμμαχίαν, εἰρήνην, φιλίαν, πόλεμον ποιεῖσθαι πρὸς τινα. 4. Αναφορά: π.χ. ἀθιμοῦσι πρὸς τὴν ἔξοδον (= ως προς). 5. Παραβολή ή σύγκριση: π.χ. ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς Θεὸν πίσθηκος φανείται (= παραβαλλόμενος, σε σύγκριση με...). 6. Σκοπὸ: π.χ. οἱ πολῖται πρὸς ἀνδρείαν ἐπαιδεύθησαν (= για να γίνουν ανδρεῖοι). 7. Συμφωνία: π.χ., πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὐ ποιοῦσιν (= σύμφωνα με...). 8. Αναγκ. αίτιο: στις φράσεις: πρὸς ὀργήν, πρὸς βίαν, πρὸς ἀκρίβειαν, πρὸς ταῦτα κλπ. (= ἐνεκα).
ὑπὸ	1. Τοπικά: από κάτω, π.χ. λαβὼν βοῦς ὑπὸ ἀμάξης, σφαιγιασάμενος ἐβοήθει. 2. Αιτία: π.χ. οὐκ ἐδύναντο καθεῦδειν ὑπὸ λύπης. 3. Συνοδεία: π.χ. Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἐχώρουσαν (=συνονοεόμενοι από αὐλητές). 4. Ποιητικό αίτιο: π.χ. κατεκόπησαν ὑπὸ Κιλικίων. Διδάσκεισθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν μόνον.	1. Τοπικά: (σε στάση) από κάτω, π.χ. ἔστι δὲ καὶ βασιλεία ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει. 2. Εξουσία ή επίβλεψη: π.χ., θετραμμένος ὑπὸ τινι (=υπό την επίβλεψη κάποιου). 3. Υποταγή ή εξάρτηση: π.χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (= στο βασιλιά υποταγμένοι).	1. Τοπικά: από κάτω, πλησίον, π.χ. ὅστις τῶν ὑπὸ τοῦτον τὸν ἥλιον ἀνθρώπων... γέγονεν. Ὑπὸ τὸν λόφον ἔστησε τὸ στρατεύμα (= κοντά, στους πρόποδες του λόφου). 2. Χρονικά: χρονική διάρκεια, π.χ. ὅτι σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμόν (= κατά τόν σεισμό). 3. Υποταγή: π.χ. Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο.

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΙΠΤΩΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ: διά, κατά, ὑπέρ		
	ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ	ΜΕ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
διά	1. Τοπικά: διά μέσου τόπου, π.χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται. 2. Χρονικά: κατά τη διάρκεια, μετά παρέλευση, κατά διαλείμματα, π.χ. τέρας ἐστίν εἴ τις ἠτύχησε διὰ βίου (=σε ὅλη τη διάρκεια) ἀρχαῖον ἐταῖρον διὰ χρόνου εἶδεν (μετά παρέλευση). 3. Μέσο ή ὄργανο: π.χ. πάντα διὰ λόγου ἐμάθομεν. 4. Τρόπο: π.χ. διὰ τάχους ἀπῆλθον.	Αιτία: ἐνεκα, για χάρη κάποιου, π.χ. ἀλλὰ καὶ ἀδοξοῦσι διὰ ταῦτα (=ἐνεκα αὐτῶν). Μάλιστα ἂν ὁ τοιοῦτος τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι (= για χάρη του εαυτοῦ του).
κατά	1. Τοπικά: κάτω σε, κάτω από: Κατὰ τῆς θαλάττης ἠφανίσθη. 2. Εναντίον: π.χ. κατὰ τινος. 3. Αναφορά: π.χ. τοῦτο μεγιστόν ἐστιν καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον (=σχετικά με μας).	1. Τοπικά: α) ἔκταση, π.χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (= καθ' ὅλη την ἔκταση). β) διά μέσου τόπου, π.χ. κατὰ γῆν ἐπορεύετο (=διά ξηρᾶς), γ) ἐναντι, π.χ. οἱ κατὰ τοὺς Ἑλλήνες τεταγμένοι (=ἐναντι των Ελλ.). δ) τόπο (χωρὶς ἐννοια εκτάσεως): κάπου, π.χ. Κῦρος παῖει βασιλέα κατὰ τὸ στέρον (=κάπου στο στέρνο). ε) κατόπι, π.χ. ἦσαν κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προΐοντας (=κατόπι των ἄλλων). 2. Χρονικά: διάρκεια, π.χ. Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας ἐγένετο (=κατὰ την εποχὴν). 3. Αιτία: π.χ. κατὰ τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν (=ἐξαιτίας ἀδυναμίας). 4. Σκοπό: π.χ. κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν. 5. Αναφορά: π.χ. οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα (=ως πρὸς). 6. Χωρισμό και διανομή: π.χ. καθ' ἐκάστους ἐκαλοῦντο Ἑλλήνες (=χωριστά). 7. Συμφωνία: π.χ. κατὰ τοὺς νόμους. 8. Τρόπο: π.χ. κατὰ τάχος, κατὰ κράτος.
ὑπέρ	1. Τοπικά: πάνω από, π.χ. ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς. 2. Υπεράσπιση: π.χ. ὑπὲρ φίλου πονητέον. 3. Αντιπροσώπευση ή αντικατάσταση: π.χ. ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρίνομαι (= ἀντί για σένα). 4. Αναφορά: π.χ. ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν (=περὶ οὗ). 5. Αιτία: π.χ. ὑπὲρ τῶν γεγεννημένων ὠργίζετο (=ἐξαιτίας). 6. Σκοπό: π.χ. ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου πάντα ποιοῦσιν (=για την...).	1. Τοπικά: πάνω από, πέρα, π.χ. ἐπολέμει τοῖς Θραξίν τοῖς ὑπὲρ Ἑλλήσποντον οἰκοῦσι. 2. Υπερβάση κάποιου ὅρου ή μέτρου' περισσότερο, π.χ. μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύνάμιν τι ποιεῖν (=πέραν της δυνάμεως). Ὑπὲρ τοὺς ἐβδομήκοντα.
«Ἄλωτὰ γίνετ' ἐπιμελεία καὶ πόνῳ ἅπαντα» MENANΔΡΟΣ (342-290 π.Χ.)		

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ					
ΜΟΝΟΠΤΩΤΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ: ἀντί, ἀπό, ἐκ ἢ ἐξ, πρὸ, ἐν, σὺν ἢ ξύν, εἰς ἢ ἐς, ἀνά					
A	ΜΕ ΓΕΝΙΚΗ	B	ΜΕ ΔΟΤΙΚΗ	Γ	ΜΕ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
ἀντί	1. Τοπικά: ἀπέναντι, π.χ. εἰστήκεσαν ἀντὶ τῶν πιτύων (=ἀπέναντι ἀπὸ...). 2. Αντικατάσταση: π.χ. Ξενοφῶν ἠρέθη ἄρχων ἀντὶ Προξένου. 3. Ομοιότητα ἢ ἰσότητα: π.χ. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (=σαν σκύλος...). 4. Σύγκριση: π.χ., εἰλόμεθα εἰρήνην ἀντὶ πολέμου (β' ὅρος σύγκρισης). 5. Αἰτία: π.χ. ὠφελῶ αὐτὸν ἀνθ' ὧν ἔπαθον εὐ ὑπ' ἐκείνου (=για ὅσα...).	ἐν	1. Τοπικά: στάση σε τόπο, μεταξὺ, π.χ. ἐν τῷ πεδίῳ, ἐν Ἀθήναις, ἀνάπαυλαι ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδροσιν εἰσι σκιαραὶ (=στα δένδρα...). 2. Χρονικά: π.χ. βασιλεὺς οὐ μαχεῖται ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 3. Ενώπιον: π.χ. οἶόν τε εἶναι λόγον περαίνειν ἐν δικαστηρίῳ (ἐν δικασταῖς). 4. Αναφορά: π.χ. οἱ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται (= ὡς πρὸς τούτο). 5. Αἰτία: π.χ. νῦν τε μὴ ἐν ὑμῖν κωλυθῇ εἶναι ἐν ἔθει (= ἐξαιτίας σας). 6. Τρόπος: π.χ. ἐν τάχει καὶ προθυμότατον. 7. Μέσο ἢ ὄργανο: π.χ. ἐπεσήμενέ τέ μοι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις. 8. Κατάσταση: π.χ. νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι. 9. Συμφωνία: π.χ. ἐν τοῖς νόμοις δεῖ τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι (=σύμφωνα με...). 10. Εξουσία ἢ ἐξάρτηση: π.χ. ἐν ἑμοί ἐστι (= εἶναι στην ἐξουσία μου, ἐξαρτάται ἀπὸ μένα).	εἰς-ἐς	1. Τοπικά: α) διεύθυνση ἀπλῆ, π.χ. Κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ, β) ὄριο τοπικό, π.χ. ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν (= ἔως), γ) διεύθυνση ἐχθρική, π.χ. ἐστράτευσαν εἰς τὴν Ἀττικὴν (=ἐναντίον), δ) στάση σε τόπο με τὰ ρήματα: συλλέγειν, συναγείρειν, ἀλῆζειν καὶ τὰ ὅμοια π.χ. ἦν ξύνοδος εἰς Δῆλον. 2. Χρονικά: μέχρι, π.χ. εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἦκεν (= μέχρι τὴν επομένη). 3. Αναφορά: π.χ. εἰς πάντα πρῶτος. 4. Σκοπός: π.χ., εἰς συμβουλὴν παρεκάλεσαν ἡμᾶς (=για...). 5. Ποσό κατὰ προσέγγιση: π.χ. διέφθειραν ἑς ἑπτακοσίους. Σημείωση 1. Διεύθυνση (πρὸς πρόσωπο) δηλώνει στοὺς Ἀττικούς ἢ ὧς, π.χ. πέμπουσιν ὧς αὐτοὺς πρὸςβείς. Σημείωση 2. Ἡ ιδιόρρυθμη σύνταξις εἰς Ἄϊδου (= στον Ἀδη) ἢ εἰς διδασκάλου ἢ εἰς Ἀγάθωνος κλπ. προέρχεται ἀπ' τὴν παράλειψη τῆς αιτιατικῆς τόπον ἢ οἶκον.
ἀπό	1. Τοπικά: α) τὴν κίνηση ἀπὸ τόπο, π.χ. Κύρος ὤρματο ἀπὸ Σάρδεων, β) χωρισμός ἢ ἀπομάκρυνση, π.χ. πόλις κείναι ἀπὸ θαλάσσης (=μακριὰ ἀπὸ) 2. Χρονικά: χρονικὴ ἀφετηρία, π.χ., ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου. 3. Καταγωγή: π.χ. οἱ ἀπ' Ἑρακλέους (= οἱ καταγόμενοι ἀπ' τον Ἑρακλή). 4. Ὑλῃ: π.χ., γέφυρα ἀπὸ ξύλων πεποιημένη. 5. Αἰτία: π.χ., ἀπὸ τούτου τοῦ τομήματος ἐπηνέθη (= ἐνεκα τούτου). 6. Μέσο ἢ ὄργανο: π.χ. ἀπὸ τῶν ἡμετέρων συμμάχων ἡμῖν πολεμεῖ Φίλιππος (=με τους...). 7. Τρόπος: π.χ. ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις (=αυτομάτως). 8. Συμφωνία: π.χ. ἂ οὐ πολέμῳ ἔλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς προτέρας ξυμβάσεως Ἀθηναίων ξυγχωροσάντων.	σύν (ξύν)	Σημείωση 1: Οἱ ἐκφράσεις: ἐν Ἄϊδου, ἐν παιδοτρῶν, ἐν διδασκάλου κλπ. εἶναι κατὰ παράλειψη τῆς δοτικῆς τόπων ἢ οἴκω. Σημείωση 2: Οἱ ἐκφράσεις: ἐν καιρῷ εἶναι ἢ γίνεσθαι τινι σημαίνουν: ὠφέλιμον εἶναι, ἢ γίνεσθαι τινι. Ὅμοια: το ἐν καιρῷ ποιεῖν σημαίνει: ὠφελίμως, καταλλήλως ποιεῖν.		
ἐκ-ἐξ	1. Τοπικά: ἀπὸ, ἦκεν ἐξ Ἀθηνῶν. 2. Χρονικά: ἀπὸ, ἀμέσως μετὰ, π.χ. ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταῖρος (=ἀπὸ τότε πού ἦταν παιδί). Ἐκ τοῦ ἀρίστου (=ἀμέσως μετὰ το πρόγευμα). 3. Αἰτία: π.χ. πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; 4. Καταγωγή: π.χ., οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν Θεῶν γεγονότες. 5. Ὑλῃ ἢ ὄργανο: π.χ. ἐποιοῦντο διαβάσεις ἐκ τῶν φοινίκων. 6. Τρόπος ἢ συμφωνία: π.χ. ἐκ παντὸς τρόπου' ἐκ τῶν νόμων ἕκαστος λειτουργεῖ.		1. Συννοεῖα ἢ ομοιότης: με, π.χ. βασιλεὺς σὺν πολλῷ στρατεύματι προσέρχεται. 2. Συνδρομή: με τὴ βοήθεια, π.χ. σὺν θεοῖς οὐδενὸς ἀπορήσομεν (= με τὴ βοήθεια τῶν Θεῶν). 3. Μέσο ἢ ὄργανο: π.χ. οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ (= με το). 4. Συμφωνία: π.χ. σὺν τοῖς νόμοις ἠναντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου (= σύμφωνα με...). 5. Τρόπος: π.χ. προΐεναι σὺν κραυγῇ (= κραυγάζοντας). Σὺν γέλωτι ἔλθειν (= γελώντας).	ἀνά	1. Τοπικά: σε ὅλη τὴν ἔκταση, ἐπάνω σε, πρὸς τὰ πάνω, π.χ. ἀνὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι. Ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐχ οἶόν τε πλεῖν (= πρὸς τὰ πάνω, πρὸς τὴς πηγές). 2. Χρονικά: χρονικὴ διάρκεια, π.χ. ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν (= σε ὅλη τὴ διάρκεια τῆς μέρας). 3. Διανομή (με αριθμητικά): π.χ. ἀνὰ τέσσαρας. Σημείωση. Το ἀνὰ κράτος σημαίνει με ὅλη τὴ δύναμη. Το ἀνὰ στόμα ἔχειν τι σημαίνει διηνεκῶς λέγειν τι.
πρὸ	1. Τοπικά: μπροστὰ ἀπὸ, π.χ. τεθαμμένοι εἰσι πρὸ τῶν πυλῶν 2. Χρονικά: π.χ. εἰ πρὸ τοῦ Φωκέας ἀπολέσθαι ψηφίσαισθε βοηθεῖν. 3. Σύγκριση: π.χ. μὴ τὸ ζῆν περὶ πλείονος ποιοῦ πρὸ τοῦ δικαίου (β' ὅρος σύγκρισης) 4. Υπεράσπιση: π.χ. τοῖς πρὸ αὐτῶν ἀμυνομένοις (= για υπεράσπιση αὐτῶν).				

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ		
1. Αιτία: π.χ. τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν (= ἐξαιτίας). 2. Σκοπὸ (κυρίως): π.χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; 3. Αναφορά: π.χ. Ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν ἔνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν. ἔνεκα +γεν.	1. Εξαίρεση ἢ τρόπος: π.χ. οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν. 2. Προσθήκη (εκτός του, πέραν του): π.χ. χωρὶς δὲ τῆς δόξης οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖ εἶναι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ (= πέραν του ζητήματος της υπολήψεως). ἄνευ, χωρὶς +γεν.	1. Τοπικά: π.χ. παρετέτατο ἡ τάφος μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. 2. Χρονικά: π.χ. ἠκροβολίζοντο πολλάκις μέχρις ἑσπέρας. ἄχρι, μέχρι +γεν. Σημείωση: Οἱ ἄχρι καὶ μέχρι χρησιμοποιοῦνται καὶ ὡς χρον. σύνδεσμοι.
ὥς +αιτ. Διεύθυνση (πρὸς πρόσωπο κυρίως): π.χ. τὸν ὅμοιον ἄγει ὁ Θεὸς ὥς τὸν ὅμοιον (= πρὸς τὸν ὅμοιο).	πλὴν +γεν. ἢ κάθε πτώση Εξαίρεση: π.χ. Τισσαφέρνης διαρπάσαι τοῖς Ἑλλήσιν ἐπέτρεψε ταύτας τὰς κόμας πλὴν τῶν ἀνδροπόδων. Παντὶ δῆλον πλὴν ἑμοῖ. Σημείωση: Ἡ πλὴν λαμβάνεται καὶ ὡς σύνδεσμος που συνδέει παρατακτικὰ πρόταση πρὸς τα προηγούμενα καὶ μεταφράζεται: καὶ μόνο, παρὰ μόνο.	
ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ		
Τα απρόσωπα ρήματα ἢ εκφράσεις βρίσκονται πάντα σε γ' ενικό πρόσωπο. Τα πιο συνηθισμένα εἶναι:		
1. Απρόσωπα Ρήματα	α) Δεῖ, χρή, πρέπει, προσήκει (=πρέπει, αρμόζει να...), ἔστι, ἔνεστι-ἐνι, πάρεστι-πάρι, ἐγγωρεῖ, παρέχει (=εἶναι δυνατό, επιτρέπεται να...), συμβαίνει, συμφέρει, συμφέρεται, συμπίπτει (=συμβαίνει να...), μέλλει (=πρόκειται να...), μέλει (=ενδιαφέρει να...), ἐνδέχεται (=εἶναι ἐνδεχόμενο να...), ἐπέρχεται, παρίσταται (=έρχεται στο νου κάποιου να...) εἴμαρται (=εἶναι μοιραῖο να...), δοκεῖ (=φαίνεται ὅτι, φαίνεται καλὸ να...) κλπ. β) Δεκτικὰ καὶ δοξαστικὰ στην παθητικὴ διάθεση (λέγεται, θρυλεῖται, ἀγγέλλεται, νομίζεται κλπ.).	
2. Απρόσωπες εκφράσεις	α) ἀναρθρο ουδ. επιθέτου + ἐστί (αἰσχρόν ἐστι, δεινόν ἐστι, χαλεπὸν ἐστι κλπ.) β) ἀναρθρο ουδ. μτχ. + ἐστί (προσηκόν ἐστι, καθεστηκός ἐστι, εἴμαρμένον ἐστί κλπ.) γ) ἀναρθρο αφηρημένο ουσιαστ. + ἐστί (καιρός ἐστι, ἀνάγκη ἐστί, θέμις ἐστί κλπ) δ) ἐπίρρημα + ἔχει (καλῶς ἔχει, ἀρκούντως ἔχει, ὀρθῶς ἔχει κλπ.)	
Σύνταξη	α) Τα απρόσωπα ρήματα ἢ εκφράσεις παίρνουν υποκείμενο ἀναρθρο απαρέμφατο (ειδικό, τελικό), ονομαστικὴ δευτ. πρόταση (ειδική, ἐνδοιαστικὴ, πλάγια ἐρώτηση), ομόρριζη ἑννοια . β) Στὴ σύνταξη αὐτὴ ὑπάρχει ἡ ἐννοεῖται μιὰ δοτικὴ προσωπικὴ. Απ' αὐτὴ τις πιο πολλὲς φορὲς παίρνουμε τὸ υποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου (σε αιτιατικὴ). Ἄλλοτε τὸ υποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου βρίσκεται ἀπευθείας σε πτώση αιτιατικὴ.	
Παρατηρήσεις		
1. Πολλὰ απρόσωπα ἀπαντοῦν καὶ ὡς προσωπικά. 2. Με τὰ ἐπίθετα δίκαιος, ἄξιος, ἐπίδοξος, δυνατός, ἀμήχανος, χαλεπός, σύμφορος, βέλαιος, ἱκανός, ἀναγκαῖος εἶναι δυνατό νὰ ὑπάρξει προσωπικὴ ἀντὶ ἀπρόσωπης συντάξης. 3. Ἀν τὰ ρήματα οἶμαι, φημί, ἡγοῦμαι ἔχουν ἀντικείμενο τὰ: δεῖν, χρῆναι, ἀνάγκη(ν) εἶναι τὸ υποκ. τοῦ ἀπαρεμφάτου που θὰ ἐξαρθῇ ἀπ' τὰ απρόσωπα ἀπαρέμφατα στὴν ταυτοπροσωπία μπαίνει κανονικά σε ονομαστικὴ (δεν λαμβάνεται ὑπόψη ἡ ἀπρόσωπη σύνταξη που ὑπάρχει).		
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ		
Επιρρηματικοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοὶ ρήματος ἢ ονομαστικοῦ τύπου ρήματος (ἀπαρεμφάτου, μετοχῆς), που δηλώνουν κάποια ἐπιρρηματικὴ σχέση, ἀπαντώντας στα ἐρωτήματα: πῶς; (τρόπος), ποῦ; (τόπος), πότε; (χρόνος), πόσο; (ποσὸ), γιατί; (αἶτιο, ἀναγκαστικὸ ἢ τελικό), με τί; (ὄργανο), σε τί; (κατὰ τι - ἀναφοράς).		
Επιρρήματα	1. Τόπου. 2. Χρόνου. 3. Τρόπου. 4. Ποσοῦ	
Εμπρόθετα	1. Τόπου. 2. Χρόνου. 3. Τρόπου - οργάνου. 4. Ποσοῦ. 5. Αιτίου ἀναγκαστικοῦ ἢ τελικοῦ	
Προτάσεις	1. Τελικὲς. 2. Αἰτιολογικὲς. 3. Συμπερασματικὲς. 4. Χρονικὲς. 5. Ὑποθετικὲς. 6. Ἐναντιωματικὲς	
Μετοχές	1. Τελικὲς. 2. Αἰτιολογικὲς. 3. Τροπικὲς. 4. Χρονικὲς. 5. Ὑποθετικὲς. 6. Ἐναντιωματικὲς	
Απαρέμφατα	1. Σκοποῦ - ἀποτελέσματος. 2. Κατὰ τι - ἀναφοράς	
ΠΤΩΣΕΙΣ	Γενική	1. Χρόνου. 2. Αιτίας. 3. Ποσοῦ
	Δοτικὴ	1. Τόπου. 2. Μέσου-οργάνου. 3. Χρόνου. 4. Τρόπου. 5. Αιτίας. 6. Συνοδείας. 7. Ποσοῦ. 8. Αναφοράς
	Αιτιατικὴ	1. Τόπου. 2. Χρόνου. 3. Τρόπου. 4. Αιτίας. 5. Ποσοῦ. 6. Αναφοράς

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ		
1. ὅτι - Ειδικός σύνδεσμος - Αιτιολ. » - Επιτατικό	3. ἐπεί, ἐπειδή - Αιτιολ. σύνδεσμοι - χρον. » + ἄν + υποτ. (χρον.-υποθ. πρόταση)	7. μή - λειτουργεί ως άρνηση - εισάγει ενδοιαστικές προτάσεις - εισάγει τελικές προτάσεις
2. ὥς - Ειδικός σύνδεσμος - Αιτιολ. » - Χρονικός » - Συμπερασμ. » - Τελικός » - Αναφορικό επίρρημα (εισάγει αναφορικές προτάσεις και πλάγιες ερωτήσεις) - αντί του γάρ - αντί του οὕτω (ὥς) - επιτατικό - με κατηγορούμενο + αιτιατ. προσ. (καταχρ. πρόθ.) + αιτιολ. μτχ. + τελ. μτχ. + υποθ. μτχ. - κατηγ. μτχ. - επιφώνημα (πώς!) + αριθμητικό (εκφράζει το «περίπου»)	4. ὅτε - Χρονικός σύνδεσμος - Αιτιολ. » - εισάγει χρον. -υποθ. (ὅτε+οριστ. ή ευκτ., ὅτε+ἄν+υποτακτ.)	8. ἐάν, ἄν, ἥν - εισάγουν υποθ. προτάσεις » παραχωρ. προτάσεις (ἄν καί, καί ἄν, μηδ' ἄν, οὐδ' ἄν) - πλάγιες ερωτήσεις + τε (ἐάντε-ἐάντε, ἄντε-ἄντε, ἥντε-ἥντε) συμπλέκουν κατά παράταξη διαζευκτικά
	5. ὁπότε - Χρονικός σύνδεσμος - Αιτιολ. » - Εισάγει πλάγιες ερωτήσεις » χρον.-υποθ. πρόταση (ὁπότε + οριστ. ή ευκτ., ὁπότε + ἄν + υποτακτ.)	9. πρίν - χρονικός σύνδεσμος - χρονικό επίρρημα
	6. εἰ - εισάγει υποθ. πρόταση » παραχωρητική πρόταση (καί εἰ, εἰ καί, οὐδ' εἰ, μηδ' εἰ) » αιτιολ. πρόταση » πλάγιες ερωτήσεις + τε (εἴτε-εἴτε) συμπλέκει κατά παράταξη (διαζευκτικό) - εἰ γάρ ὄφελον + απαο. (ευχετική οριστική).	10. ὅπως - εισάγει τελικές προτάσεις » πλάγιες ερωτήσεις » αναφορικές προτάσεις » ειδικές προτάσεις (σπάνια)

Πάρμε Πήγασο...

Πάρμε ψυλά... Πάρμε δυνατά...

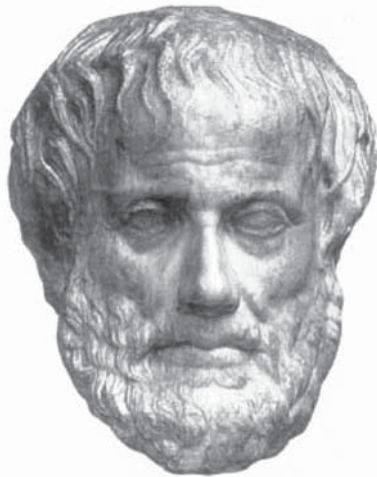
Πάρμε Πανεπιστήμιο...!

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ		
Πλάγιος λέγεται ο λόγος κάποιου που μεταδίδεται σε άλλον εξαρτημένος από ένα λεκτικό, γνωστικό, δοξαστικό, αισθήσεως ή ερωτηματικό ρήμα. Ο πλάγιος λόγος προέρχεται από μια κύρια πρόταση κρίσεως ή επιθυμίας ή ερωτηματική παίρνοντας τις ακόλουθες μορφές.		
ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ (ευθύς λόγος)	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ	
Κρίσεως	1. Ειδική πρόταση (από ρήματα λεκτικά, γνωστικά, αισθήσεως) 2. Ειδικό απαρέμφατο (από ρήματα λεκτικά, γνωστικά, αισθήσεως, δοξαστικά) 3. Κατηγορηματική μτχ. (από ρήματα γνωστικά, δοξαστικά, αισθήσεως)	
Επιθυμίας	Τελικό απαρέμφατο (από ρήματα προτρεπτικά, κελευστικά, ευχετικά, βουλητικά)	
Ερωτηματική	Πλάγια ερώτηση (από ρήματα ερωτήσεως, απορίας, αισθήσεως, γνώσεως κλπ.)	
Παρατήρηση: Μια κύρια πρόταση (ευθύς λόγος) που προσδιορίζεται από μια δευτερεύουσα, μετατρεπομένη στον πλάγιο λόγο ακολουθείται απ' τη δευτερεύουσα αυτή. Κατά τη μετατροπή αλλάζει μορφή (στο πρόσωπο, στο χρόνο, στην έγκλιση) όχι μόνο η κύρια αλλά και η δευτερεύουσα που την ακολουθεί.		
Εγκλίσεις στον πλάγιο λόγο και γενικά στις δευτερεύουσες προτάσεις		
Ρήμα εξάρτησης	Έγκλιση στον ευθύ λόγο	μετατρέπεται στον πλάγιο
Χρόνου αρχτικού	Κάποια έγκλιση	παραμένει η ίδια (ή θα πάρει τη μορφή απαρεμφάτου ή μετοχής αν τέτοια σύνταξη απαιτεί το ρήμα εξάρτησης).
Χρόνου ιστορικού	1. Οριστική (απλή) ή υποτακτική (με ἂν ή χωρίς ἂν)	Ευκτική του πλάγιου λόγου (χωρίς ἂν) χωρίς να είναι απαραίτητη η μετατροπή.
	2. Δυνητική οριστική και Δυνητική ευκτική.	Παραμένει η ίδια (ή γίνεται δυνητικό απαρέμφατο ή δυνητ. μετοχή, αν τέτοια σύνταξη απαιτεί το ρήμα εξάρτησης).
«Δεῖ ἅεὶ πράττειν τι μείζον τῶν ὑπαρχόντων» ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ (383-322 π.Χ.)		

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΗΓΑΣΟΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ					
ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΡΗΜΑΤΑ	ΑΠΟ	ΣΗΜΑΣΙΑ	ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
	ΟΝΟΜΑΤΑ	πράττειν, είναι, έχειν, γίνεσθαι, μμείσθαι	-αω -ζω -αινω -εινω -εω -αζω -υνω -οω -ιζω -αιρω -ειρω -ευω -λλω -υρω -ιαω	Βασική παραγωγική κατάληξη -ζω	τιμάω δοξάζω αγγέλλω πονέω ήσυχάζω τείνω δουλόω έλπιζω βαθύνω ίππεύω φαίνω κ.ά. μαθητιάω καθαίρω
	ΡΗΜΑΤΑ	Εναρκτικά Θαμιστικά Εφετικά	-σζω -αζω -ιζω -υζω -(σ)ειω -(σ)ιάω	από το θέμα του μελλοντος του πρωτοτύπου	ήβρασκω γηράσκω ριπτάζω αιτίζω έρπύζω πολεμησηώ κλανυσιάω
	ΕΠΙΡΡΗΜ. Ή ΕΠΙΦΩΝ.	πράττειν	-ζω -αζω -ιζω -υζω		διζάζω (δίζα) πελάζω (πέλας) έγγιζω (έγγυς) οϊμώζω (οϊμοί) γρϋζω (γρϋ)
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ενεργούν πρόσωπο ενέργεια	-ευσ, -ος, -της, -τηρ, -τωρ -α, -σια, -τις, -σις, -μος, -η, -ος, -ια (-εια) -μα, -μη, -ος (-ους) -τηριον, -τρον, -θρον, -τρα (θηλ.) -τήριον, -τρον, -θρον, -τρα (θηλ.) -τρα (πληθ.)	τα σε -ευσ και -τηρ δηλώνουν και όργανο	νομεύς άθλητής ρήτωρ τροφός σωτήρ χαρά πίστις άρσις άμοιβή θυσία όδυμος λόγος γραμμα γραμμή ψεδος βουλεντήριον ρεΐθρον θέατρον παλαιστρα ποτήριον κλειθρον πλήκτρον χύτρα κόμιστρα λύτρα
	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	παρόνυμα υποκοριστικά μεγεθυντικά τοπικά περικεκτικά πατρωνυμικά συγγενικά γονεωνυμικά εθνικά	-ευσ -της (-ετης -ιτης -ωτης -ιωτης) -ιον -ις, -υδριον, -αριον -ιδιον -ισκος, υλλιον -ων -ιας -ιον -ειον -ών -ιά -ωνιά -δης (-ιδης -αδης -ειδης -οιδης -ιδας) -ων -ιδους -ιαδους -ιδεύς -ιος -νος -ινος -ατης -ητης -ωτης -ευσ -ηνος -της -ιατης -ιτης	το παράγωγο ασχολείται η έχει κάποια σχέση με το πρωτότυπο φανερώνουν νεογνό	ίππεύς οϊκέτης πολίτης στρατιώτης παιδίον θυρίς νεφύδριον παιδάριον γράδιον ναΐσκος ειδύλλιον μετωπίας χειλων στρατήγιον μαντείον έλαιών ροδωνία μυρμηκία Πελοπίδης Λητοΐδης Άτρεΐδης Κρονίων άδελφιδούς (=υιός αδελφού) άνεψιαδούς (=υιός εξαδέλφου) άετιδεύς λυκιδεύς Άθηναίος, Άσιανός, Σικελιώτης Μεγαρεύς Τεγέατης κ.ά.
	ΕΠΙΘΕΤΑ	ιδιότητα ή ποιότητα	-ια (από δευτερόκλιτα) -εια (από τριτόκλιτα σνγμόληκτα) -οια (από -νους, -ρους, χρους, -πλους -πνους) -ος -ω(ο)σύνη -της		σοφία, αλήθεια, εύνοια, εύρος τάχος, ιερωσύνη, δικαιούση, νεότης
ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ικανότητα κλίση ό,τι και η Μετοχή ενεστώτα ή παρακειμένον δύνασθαι, άξιον είναι, δειν	-ικος, -μπος, -μων, -τηριος -μων -τικος -ρος -ος -ας -ανος -ης -νος -τος -τεος	κυρίως ρηματικά επίθετα	άρχικός, νοήμων μάχιμος, σωτήριος έλεήμων, έριστικός φυγάς, λαμπρός, θαλερός, άμιγής στεγανός διαβατέος έπαινετός
	ΟΝΟΜΑΤΑ	αφθονία του πρωτοτύπου, ανήκει ή έχει σχέση με το πρωτότυπο ύλη ή χρώμα κατάλληλος μέτρο - χρόνος	-εις -λος -νος -ρος -ερος -ωδης -οεις -ηλος -εινος -αρος -ηρος -ιος -αιος -ειος -ωος -κος -ικος -ακος -εος (-οϋς) -ινος -μπος -μος -ινος -αΐος -ήσιος -ερινός		χαρίεις, δειλός, σκιερός, αφρώδης, σκοτεινός, διψαλέος, άνηθρός χερσαίος, οικειός, ήρωος, φυσικός άργυροϋς λίθινος καύσμιος έδωδμιος χρήσιμος πηχταίος, έτήσιος, έαρινός, νυκτερινός
	ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ	ανήκουν ή αναφέρονται στο πρωτότυπο	-ιος -αιος -ικός -νος -ινός -μπος		πρόσθιος περυσινός δψμος ραγδαίος καθολικός χθεσινός
ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ	ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	Τοπικά: στάση κίνηση σε τόπο, κίνηση από τόπο Τροπικά Ποσοτικά Χρονικά	-ασι -ησι -οι -θι -δε -ζε -σε -θεν -οθεν -ωθεν -ως -δην -άδην -ίνδην -δον -ηδών -ι -ει -τί -ς -κις -ακισ -τε		Πλαταιάσι Αθήνησι Μεγαροΐ αυτόθι Μεγαράδε Αθήναζε έκεισε οΐκοθεν έκειθεν εκατέρωθεν δικαίως βάδην τροχάδην άριστινδην άγεληδόν άναφανδόν άμισθί, πανδημεί όνομαστί έναλλάξ έπτάκις πολλάκις άλλοτε έκάστοτε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (384 - 332π.Χ.)

«Ὅπου ἄμιλλα καὶ νίκη ἐστί»

Ο τελειωτής της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Γεννήθηκε στα Στάγειρα της Μακεδονίας. Σε ηλικία 18 ετών ήρθε στην Αθήνα και φοίτησε στη σχολή του Πλάτωνα, την Ακαδημία. Εκεί μαθήτευσε για πάνω από 20 χρόνια. Σπούδασε την πλατωνική φιλοσοφία και θεμελίωσε και τη δική του φιλοσοφία. Το 342 τον κάλεσε ο Φίλιππος, ο βασιλιάς της Μακεδονίας, και ανέλαβε την εκπαίδευση του 13ετούς τότε Αλεξάνδρου. Επέστρεψε στην Αθήνα το 335. Ίδρυσε δική του Σχολή, την οποία οργάνωσε στα πρότυπα της Ακαδημίας. Σε αντίθεση με τον ιδεαλιστή Πλάτωνα ο Αριστοτέλης υπήρξε ο ιδρυτής του θετικισμού και δημιουργός της επιστήμης της Λογικής, της Ψυχολογίας, της Ρητορικής, της Φυσικής και της Μεταφυσικής. Υπήρξε πρωτοφανής διάνοια και προκαλεί κατάπληξη η εργατικότητα του και ο πλούτος των γνώσεών του. Η μεγαλοφυΐα του κίνησε το φθόνο των σύγχρονών του Αθηναίων φιλοσόφων και μη, οι οποίοι τον κατασυκοφάντησαν και τον εξύβρισαν. Ευτυχώς όμως πρόλαβε να φύγει από την Αθήνα, κουρασμένος όμως και αηδιασμένος από τον πόλεμο που του έκαναν, κυρίως μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου. Κατέφυγε στη Χαλκίδα όπου και πέθανε, αυτοεξόριστος και πικραμένος. Μεταφέρθηκε και τάφηκε στη γενέτειρά του, στα Στάγειρα, όπου οι συμπολίτες του ανήγειραν βωμό, κοντά στον οποίον οι αρχές της πόλης πήγαιναν να συσκεφθούν. Επίσης όρισαν ετήσια «Αριστοτέλειον εορτήν» προς τιμή του.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

* Διευθυντής Σπουδών

Λαμπρόπουλος Κώστας

* Υπεύθυνος Σπουδών Θεωρητικής Κατεύθυνσης

Γκούμας Νίκος - Φιλόλογος

(πρώην Διευθυντής των κεντρικών φροντιστηρίων ΠΑΙΔΕΙΑ,
αποκλειστικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης)

Για οποιαδήποτε πληροφορία μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας

Θέμιδος 1, Μαρούσι
Πλατεία ηλεκτρικού σταθμού

t 210 80.22.751
210 80.53.315

s www.kep.gr
m epigasos@otenet.gr

Θέμιδος 1, Μαρούσι
Πλατεία ηλεκτρικού σταθμού

t 210 80.22.751
210 80.53.315

s www.kep.gr
m epigasos@otenet.gr